Ազգ

Azg armenian daily

5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2000 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 155 (2123)

Ռուսաստանը կդադարեցնի Հայաստանի հետ առանց վիզաների ռեժիմը

ՄՈՍԿՎԱ, 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՄՆԱՐՔ։ Ռուսաստանը կդադարեցնի առանց վիզաների ռեժիմն Ուզբեկստանի, Հայաստանի եւ Մոլդովայի հետ։ Այդ մասին հաղորդեցին ՌԴ ԱԳՆ մամլո կենտրոնում։ ՌԴ արտգործնախարարությունն ԱՊՀ Գործադիր կոմիտեին տեղեկացրել է 1992 թվականի հոկտեմբերի 9-ին ստորագրված Բիշքեկյան համաձայնագրից Ռուսաստանի դուրս գալու մասին։ Այդ նոտան ԱՊՀ Գործադիր կոմիտեում ստացվելուց 90 օր անց համաձայնագիրը դադարեցնում է գործողությունը Ռուսաստանի Դաշնության համար։ Կառավարության հանձնարարությանը համապատասխան, ՌԴ ԱԳՆ նոտաներ է հղել նաեւ Բիշքեկյան համաձայնագրի մասնակից պետությունների արտգործնախարարություններին, որոնցում առաջարկել է բանակցություններ վարել՝ քաղաքացիների փոխադարձ ուղեւորությունների ռեժիմը կանոնակարգելու միջազգային պայմանագրերի կնքման շուրջ։ Մախսային միության մասնակից երկրների հետ նախատեսվում է քաղաքացիների առանց վիզայի ուղեւորությունների շուրջ համաձայնագրի ստորագրում։ Համապատասխան ծանուցում է ուղարկվել նաեւ Մաքսային միության ինտեգրացիոն կոմիտե։ Ավելի վաղ քաղաքացիների փոխադարձ ուղեւորությունների մասին համաձայնագրեր էին կնքվել Ուկրաինայի, Ադրբեջանի եւ Թուրքմենիայի հետ։

ԼՂՀ

Արցախը նշեց անկախության հռչակման 9-րդ տարին

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 2 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ։ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը նշեց անկախության հռչակման 9-րդ տարեդարձը։ Հանդիսություններին մասնակցեցին ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը, ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը, բազմաթիվ հյուրեր Հայաստանից եւ սփյուռքից, Վազգեն Սարգսյանի հարազատները։ Հանդիսությունների ժամանակ ծաղկեպսակներ դրվեցին Անհայտ զինվորի գերեզմանին, Շուշիում բացվեց Վազգեն Սարգսյանի հուշարձանը։

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Քոչարյան-Ալիեւ հանդիպում Նյու Յորքում

Վաղը բացվում է ՄԱԿ-ի հազարամյակի գագաթաժողովը

Միավորված Ազգերի Կազմակերպության Հազարամյակի գագաթաժողովին մասնակցելու նպատակով նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը սեպտեմբերի 4-ի առավոտյան մեկնեց Նյու Յորք։ Այցի ընթացքում նրան ուղեկցում է արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանը։ Սեպտեմբերի 6-7-ը հանրապետության նախագահը կմասնակցի Հազարամյակի գագաթնաժողովի շրջանակներում անցկացվող մի շարք միջոցառումների։ Սեպտեմբերի 7-ին Հայաստանի նախագահը ելույթ կունենա գագաթաժողովում։

Նյու Յորքում նախատեսվում է նաեւ Ռոբերտ Քոչարյանի հանդիպումը Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի հետ։

Նյու Յորքում, իսկ այնուհետեւ նաեւ Նյու Յորքից վերադառնալու ճանապարհին Ժնեւում Ռոբերտ Քոչարյանը հանդիպումներ կունենա սփյուռքահայ գործարարների հետ, որոնց ընթացքում կքննարկվեն Հայաստանի տնտեսական կյանքին սփյուռքահայ գործարարների ավելի ակտիվ մասնակցության հնարավորությունները ու հեռանկարները։

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

«Այսօր Բիլ Քլինթոնն արթնացել է վաղ առավոտյան, զբոսնել շան հետ։ Նախագահի ամենասիրելի շան անունը Բադդի է։ Բադդին ժիր է ու առույգ, այսօր ճաշակել է սովորական պահածոյացված միս», արդեն որերորդ անգամ Սպիտակ տան մամլո խոսնակ Ջոու Լոքհարթը ծեր է առնում 324 լրագրողներին, որոնք հավաքվել են Քեմփ Դեյվիդում՝ լուսաբանելու պաղեստինա-իսրայելական բանակցությունների ընթացքը, գրում է բանակցություններին հետեւող ռուս լրագրող Դմիտրի Սաքովը։

Արաֆաթ-Բարաք պարբերաբար կրկնվող հանդիպումները տեղի են ունենում փակ դռների ետեւում, ինչպես Քոչարյան-Ալիեւ հանդիպումները, եւ եթե առաջինի դեպքում Ջոու Լոքհարթը թաքցնում էր հանդիպման մանրամասները, այնուամենայնիվ մամուլ են սողում բանակցություններում քննարկվող առավել վիճահարույց հարցերը։ Այսպես, ողջ աշխարհին հայտնի դարձավ, որ Քլինթոն-Արաֆաթ-Բարաք հանդիպումներում կողմերը փակուղու առաջ են կանգնում երբ վիճահարույց խնդիրների Երուսաղեմի կարգավիճակի, պաղեստինցի փախստականների մերձակա բնակավայրեր վերադարձի, Պաղեստինի պետության սահմանների պատճառով։ Այսինքն բանակցությունները ընթանում են փակ դռների ետեւում, սակայն կողմերը ինչ-ինչ եղանակներով թույլ են տալիս տեղեկատվության «արտահոսք», հետեւաբար բազմաթիվ տեսակետներ, վերլուծություններ, արաբների եւ հրեաների շրջանում տիրող տրամադրությունների արտահայտում։

Տես ▸ էջ 3

Հալլեում սկսվեց «Հայաստան-2000» համաժողովը

Ամենայն հայոց հայրապետի բացակայությամբ

Նախորդ օրը՝ սեպտեմբերի 2-ին, Սորիգբուրգի պետական թանգարանում «Կիլիկիո հայոց փրկյալ գանձատուն» ցուցահանդեսի բացումից հետո, կիրակի օրը, սեպտեմբերի 3-ին, Գերմանիայի Հալլե քաղաքի Մարկ հրապարակի Տիրամոր եկեղեցում մատուցվեց սուրբ պատարագ, որից հետո Հալլե-Վիթենբերգի Մարթին Լյութեր համալսարանում բացվեց «Հայաստան-2000» միջազգային համաժողովը, որի բնաբանն է «Վկայություն հանուն ապագայի՝ արդիականության մարտահրավերը»։

Նախատեսված էր, ինչպես գրել էինք նախորդ համարներում, որ միջոցառումներին կմասնակցի ու կնախագահի Ամենայն հայոց հայրապետ Գարեգին Բ կաթողիկոսը, որը Նյու Յորքից ժամանելու էր Գերմանիա։ Մեզ համար անհայտ պատճառներով Վեհափառ հայրապետը չի մասնակցել հանդիսություններին եւ փոխարենը՝ որպես ներկայացուցիչ Գերմանիա է առաքել Ամերիկայի Արեւմտյան թեմի առաջնորդ Վաչե արք. Հովսեփյանին, որին վերապահվել է, ինչպես Հալլեից հաղորդում են «Ազգի» երկու թղթակիցները՝ Անահիտ Հովսեփյանն ու Հակոբ Ասատրյանը (վերջինը՝ Պրահայից), բոլոր հանդիսություններում առաջինը ելույթ ունենալու պատիվը։

Միջոցառումները, Ամենայն հայոց հայրապետի բացակայությամբ, միանձնյա նախագահել է Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Առաջինը, որը, ըստ մեր թղթակիցների, տպավորիչ ճառ է արտասանել համաժողովի բացման հանդիսության ընթացքում եւ, ազգային տեսակետից, հակադրվել է Գերմանիայի նախկին արտգործնախարար Հանս Դիտրիխ Գենշերին, որի զեկուցման մեկ կարեւոր հատվածը նվիրված է եղել գլոբալիզացիային։ Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսը շեշտել է, որ գլոբալիզացիան թվաքանակով եւ հզորությամբ փոքր ժողովուրդների ազգային ինքնությունը ճնշելու, ոչնչացնելու միտում ունի։ Այնուամենայնիվ, դոկտ. Գենշերի զեկուցման առաջին մասը հասկանալ, հայ ժողովրդի պատմական փորձառության ծանաչման իմաստով եղել է խոսք հագեցած։

Այսուհանդերձ, պետական ու քաղաքական, ինչպես նաեւ կրոնական բազմաթիվ դեմքեր, որոնք հրավիրված են եղել միջոցառումներին, չեն մասնակցել, որի պատճառը, ըստ մեր թղթակիցների տպավորության, եղել է Ամենայն հայոց հայրապետի բացակայությունը։

Երեկ գումարվելու էր համաժողովի աշխատանքային նիստը։

ԼԻԲԱՆԱՆ

ՌԱԿ թեկնածու Հ. Գասարճյանի տպավորիչ հաղթանակը խորհրդարանական ընտրություններում

Ռաֆիկ Հարիրին ապագա վարչապետ

Լիբանանի խորհրդարանական ընտրությունների 2-րդ փուլը կիրակի օրն ավարտվեց դարձյալ անակնկալներով, որոնք երկրի ապագայի համար կարեւոր շրջադարձ են կանխորոշում։ Լիբանանի նախկին վարչապետ, միլիարդատեր Ռաֆիկ Հարիրիի ընտրական ցանկը 3 ընտրաշրջանների բաժանված մայրաքաղաք Բեյրութում շահեց բոլոր 18 տեղերը, պարտության մատնելով ներկայիս վարչապետ դոկտ. Սելիմ ալ Հոսի գլխավորած ընտրացանկը, որին մաս էին կազմում նաեւ ՀՅԴաշնակցության եւ վերջինիս հարող թեկնածուները։ Ինքը, Սելիմ ալ Հոսն անգամ չկարողացավ անդամ դառնալ երկրի ապագա խորհրդարանի եւ ընդունեց իր պարտությունը։

Ռաֆիկ Հարիրի

Ընտրությունների արդյունքները շրջադարձ են խոստանում նաեւ հայության համար, առնվազն տեղի՝ լիբանանյան մակարդակով։ Սովորաբար ՀՅԴ-ի ազդեցության տիրույթում պահվող հայկական ձայները այս անգամ հանգրվանեցին այլուր, եւ շուրջ 50 տարի տեւած ընդմիջումից հետո Ռամկավար ազատական կուսակցության թեկնածու Հակոբ Գասարճյանի օգտին քվեարկեց ամենաշատ՝ շուրջ 25 հազար մարդ։ Նրանից շուրջ 1 հազար պակաս ձայնով ընտրվեց նախագահ Էմիլ Լահուդի անվտանգության ծառայության պետ ժան Օղասափյանը (դարձյալ, ինչպես Հ. Գասարճյանը, հայ առաքելական համայնքից), հաջորդը՝ Սերժ Թորսարգիսյանը՝ հայ կաթոլիկներից։ Շուրջ 22 հազար ձայնով խորհրդարանում իր աթոռը պահպանեց ՍԴՀՆչակյան կուսակցությունից վերջերս հեռացված Եղիկ Ջերեջյանը։

Տես ▸ էջ 8

Սփյուռքի լոբբիինգային գործունեությունը չի սահմանափակվում 907 հոդվածով

Հարցազրույց ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հետ

ՍԻՍԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Գրեթե մեկ տարի առաջ գումարված Սփյուռք-Հայաստան խորհրդաժողովը նախապատրաստումից ի վեր, այնուհետեւ ընդունված հռչակագրով միտում էր առավել համակարգված եւ օրգանական հարաբերությունների։ Բայց շատ շուտով արձանագրվեց սփյուռք-հայրենիք փոխհարաբերությունների խաթարում, որպես հոկտեմբերի 27-ի ողբերգական դեպքի հետեւանքներից մեկը։

ՀՀ արտգործնախարար Վ. Օսկանյանը հայտարարեց, թե սփյուռքի հետ մեր կապերի հաստատման հարցում առնվազն մեկ տարի ետ ենք մնացել։ Այնուամենայնիվ, խորհրդաժողովից հետո մեկ տարվա հետահայացով ի՞նչ արդյունքներ են գրանցվել փոխհարաբերությունների խթանման ուղղությամբ։ Կա՞ առաջընթաց։

Ամփոփում է ՀՀ արտգործնախարար Վ. Օսկանյանը։

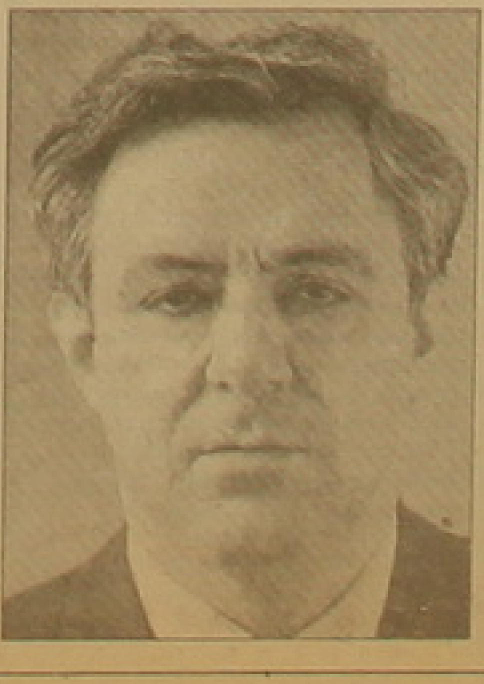

-Դժրախտաբար, ես մի քանի անգամ նշել եմ, որ հոկտեմբերի 27-ի ողբերգությունը լուրջ հարված էր մեր պետականությանը եւ, ըստ էության, չափազանց ծանր հետեւանքներ ունեցավ մեր հասարակական կյանքի բոլոր ոլորտների վրա, այդ թվում նաեւ հայրենիք-սփյուռք փոխհարաբերությունների։ Վերջինիս վրա առանձնապես իրենց կնիքը թողեցին 27-ին հաջորդած ներքաղաքական իրավիճակի զարգացումները։

Տես ▸ էջ 4

Ստամբուլի օդանավակայանում ձերբակալվեց Ավետարանի մաքսանենգ

Թուրքական «Ջումհուրիեթ» թերթն իր երեկվա համարում գրել է, որ Ստամբուլի ոստիկանությունը «Աթաթուրք» օդանավակայանում ձերբակալել է մի մաքսանենգի, որ փորձում էր հայերեն ձեռագիր Ավետարան դուրս հանել երկրի սահմաններից։ Ըստ թերթի, Ավետարանի արժեքը գնահատվում է շուրջ 2 միլիոն ԱՄՆ դոլար, ինչը նշանակում է, որ այն մանրանկարազարդ է եղել։ Մաքսանենգի անձի եւ Ավետարանի մինչ այդ որտեղ գտնված լինելու մասին թերթը ոչինչ չի հաղորդում։

ԸՆԹԱՑԻԿ

ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ

Հնարավոր չէ՞, որ Աղաբեկ Հայրապետյանն ուրիշի փոխարեն է կրում 15 տարվա ազատազրկումը

Հանրապետության գլխավոր դատախազին, ՀՀ պաշտպանության նախարարին, զինվորական դատախազին, արդարադատության խորհրդի աշխատակազմին, ԱԺ պետաիրավական հարցերի մշտական հանձնաժողովին, ՀՀ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովին եւ այլ օղակների հասցեագրելուց հետո Գեղարքունիքի մարզի Աստղաձոր գյուղի բնակիչ Արթուր Հայրապետյանի դիմումների ու միջնորդությունների տրցակը հանգրվանեց «Ազգի» խմբագրատանը:

Արթուր Հայրապետյանը նշված ատյանների միջնորդությունն է խնդրել «բռնության եւ դավաճանության զոհ դարձած» եղբոր՝ Աղաբեկ Հայրապետյանի քրեական գործի իրականությունը պարզելու եւ արդարացի լուծում տալու համար: Հայտնել է, որ եղբայրը ԼՂՀ զորամասերից մեկում ծառայելու ժամանակ 15.09.96 թ. ձերբակալվել է եւ 11.06.97 թ. 99 հ. 4-րդ կետով դատապարտվել 15 տարվա ազատազրկման: ՀՀ գլխավոր դատախազ Բ. Նազարյանին ուղղված դիմումում նա գրում է. «Նախաքննության ընթացքում խեղաթյուրվել եւ վերացվել են այն բոլոր իրական փաստերը, որոնք ապացուցում էին եղբորս անմեղությունը՝ ոտնահարելով օրենսդրությունը եւ մարդու իրավունքները: Փաստաբանի միջնորդությունը հաշվի չի առնվել եւ համարժեք պատասխան չի տրվել: Դատը բեկանելու նկատառումով դատավճիռը չտրվեց, այն ստացել է եղբայրս՝ Շուշիի բերդում, դատից երեք ամիս անց: Երկամսյա նախաքննության ընթացքում կիրառվել է դաժան ծեծուջարդ, որպեսզի ուրիշի մեղքն ու հանցանքն իրեն ընդունի: Բազմաթիվ ոտնձգություններ են կատարվել եղբորս կյանքի եւ մեր ընտանիքի նկատմամբ... Բազմաթիվ փաստեր ապացուցում են դատավճռի անհիմն-անարդարացի լինելը, որը հիմնված է միայն գրպարտանքներով եւ ենթադրություններով»: Հայրապետյանը դատախազի միջնորդությունն է խնդրում «այս ցավոտ հարցին արդարացի ու վերջնական լուծում տալու համար»:

Ձեր հետաքրքրության համար նշենք, որ ԱԺ պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովի նախագահին հասցեագրված դիմումին պատասխանում է զինվորական դատախազ Գագիկ Ջհանգիրյանը: ՀՀ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի նախագահին հասցեագրված դիմումին պատասխանում է Գ. Ջհանգիրյանը: «Ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ ԼՂՀ ԳԴ-ի 11.06.97 թ. դատավճիռը հիմնավոր է, սահմանված պատիժը համաչափ, բողոքարկելու հիմքեր չկան: Միաժամանակ հայտնում եմ, որ 99. թ. օգոստոսի 5-ին զրույցի նպատակով Արթիկի ՈՒԱԳ-ում են եղել ՀՀ զինվորական դատախազության բաժնի դատախազներ Վ. Մելիքսեթյանը եւ Ա. Ազատյանը»: Զրույցի ժամանակ դատապարտյալ Աղաբեկ Հայրապետյանը պնդել է նախաքննության եւ դատաքննության ընթացքում տված իր ցուցմունքները եւ ոչ մի նոր փաստ չի նշել»:

Գրեթե նույնաբովանդակ պատասխաններ է տվել, կամ թերեւս, ավելի ճիշտ, բացատրություն չի տվել, կարելի է ասել՝ ոչինչ չի պատասխանել զինվորական դատախազի տեղակալ Ա. Հարությունյանը՝ ՀՀ գլխավոր դատախազին եւ ՀՀ պաշտպանության նախարարին հասցեագրված դատապարտյալի եղբոր դիմումներին:

Մինչդեռ դատապարտյալ Աղաբեկ Հայրապետյանի դատապաշտպան Սերյոժա Շահվերդյանն իր պաշտպանյալի դատապարտվելուց 3 տարի անց էլ շարունակում է միջնորդություններ գրել նշված հասցեներով՝ գրում է քր. գործում տեղ գտած բազմաթիվ հակասությունների մասին, վերջում միանշանակ գալով այն եզրակացության, որ իր պաշտպանյալին 15 տարվա ազատազրկման դատապարտելը «հիմնավորված է միայն ու միայն ենթադրություններով: Անմեղ մարդը 4-րդ տարին է ազատազրկման մեջ է միայն այն նկատառումներով, որ երեք ընկերներ գնացել են փախած զինվորների փնտրելու: Երկուսը սպանվել են, Աղաբեկը ողջ է մնացել: Դե, եթե ողջ է մնացել, ուրեմն ինքն է սպանել: Այս է դատավճռի էությունն ու բովանդակությունը»:

Խմբագրությանը դիմած դատապարտյալի եղբայրը ծանոթացրեց նաեւ փաստաբան Ս. Շահվերդյանի ներկայացրած մի քանի միջնորդություններին, որոնք բոլորն էլ մերժվել են: Կարծում ենք, ճիշտն այն կլիներ, որ վերը նշված ատյաններից որեւէ մեկը հանձն առներ քրեական գործի ուսումնասիրությունը եւ սպառիչ պատասխան տար դատապարտյալի հարազատներին: Այլապես, ո՞րն է այդ ատյաններին դիմելու իմաստը եւ նրանց պարտականությունը, եթե ոչ մեկ անգամ ուրիշ աչքով գործն ուսումնասիրելը:

Ս. Պ.

«Գրանդ քենդիի» նվերը մայրաքաղաքին

Ֆիրմային խանութն ու «Պոնչիկանոցը»՝ համատեղ նպատակ

«Մենք ուրախ ենք, որ հաջողվեց բացել այս գեղեցիկ խանութը, որտեղ պահպանվում են նաեւ հին, գեղեցիկ ավանդույթներ՝ հանձին «Պոնչիկանոցի»: Երեւանի չկար մի ուսանող, որ դասից փախչելով չգար այստեղ: Ես ուրախ եմ երեւանցիների համար, որ ստացան այս խանութը»: «Գրանդ քենդի» ֆիրմային խանութի հանդիսավոր բացմանը **«Ազգի»** թղթակցի հետ զրույցի ժամանակ այսպես արտահայտվեց «Գրանդ քենդի» համատեղ ձեռնարկության տնօրեն Արմինե Հովհաննիսյանը: Իսկ ֆիրմային խանութի եւ «Պոնչիկանոցի» բացումն, իրոք, հանդիսավոր էր իր բազմազան գույներով, բարձրաճաշակ ձեւավորմամբ, բազմաթիվ հյուրերով՝ գործարարներ, արվեստի եւ մշակույթի գործիչներ, լրագրողներ եւ պարզապես հին ու նոր երեւանցիներ: Այդ օրն ամեն ինչ արվել էր, որպեսզի մթնոլորտը լինի տոնական: «Գրանդ քենդին» հյուրասիրում էր բոլորին ոչ միայն իր արտադրած կոնֆետներով եւ բլիթներով, այլեւ շամպայնով, գինով եւ հսկայական տորթով՝ ձեռնարկության խորհրդանիշ փղիկի պատկերով: Առաջինը համտեսելու, ինչպես եւ խանութի բացման պատիվը տրվեց քաղաքապետ Ալբերտ Բազեյանին: Քաղաքապետը նաեւ շնորհավորեց բոլոր երեւանցիներին այս խանութի բացման, դրա հետ մեկտեղ «Պոնչիկանոցի» վերաբացման առթիվ: Կարծիք հայտնելու խնդրանքով նախ դիմեցինք հանդիսության գլխավոր «մեղավոր» Հրանտ Վարդանյանին:

– Մեր նպատակը ֆիրմային խանութը չէր: Ես ընդհանրապես խանութներով չեմ զբաղվել եւ խանութներ չեմ ունեցել: Նպատակը համատեղ էր, «Պոնչիկանոցը» Երեւանի հին կոլորիտն ու հին ավանդույթը եւ ֆիրմային խանութը հայ աշխատավորի արտադրած կոնֆետների ծանուցումը ժողովրդին: Ես ցանկանում եմ երիտասարդներին փոխանցել այն ավանդույթները, որ ունեցել են իմ տարեկիցները:

– Ո՞րն է լինելու Ձեր հաջորդ ձեռնարկումը:

– Ամենանշանակալի քայլն իր համախառն արդյունքով, ծավալով, հզորությամբ եւ արդյունավետությամբ կլինի սեպտեմբեր-հոկտեմբերին: Դա ծխախոտի ֆերմենտացիայի «Մասիս տոբակո» ձեռնարկության բացումն է: Այնուհետեւ կիրականացնենք կաթի փոշու արտադրության ծրագիրը: Նախատեսում ենք նաեւ ծանր արդյունաբերությունից ինչ-որ բան վերականգնել, որի մասին դեռ չեմ ցանկանում հայտարարել:

Մեր հաջորդ զրուցակիցներն էին «Մասիս տոբակոյի» նախագահ Սամվել Սահակյանը եւ «Գրանդ քենդիի» գլխավոր տեխնոլոգ Վալենտինա Գլեբովան:

Սամվել Սահակյան– Յուրաքանչյուր այսպիսի միջոցառում պետք է մեծ արձագանք գտնի: Ինչը որ լավն է, ինչը որ բարին է, պետք է լայնորեն գովազդել:

Վալենտինա Գլեբովա– Ես շատ ուրախ եմ: Դա մեր ձեռնարկության աշխատակիցների նվաճումն է: Այս խանութն այժմ ուղղակի հիացմունք է առաջացնում, անհնար է համեմատել նախկինի հետ:

Մշակույթի գործիչները եւս հուզված էին: Նրանց մեջ «Պոնչիկանոցի» բացումը բարի հուշեր էր արթնացնում:

Սոս Սարգսյան– Ուրախ եմ, որ բացվեց հայտնի «Պոնչիկանոցը»: Ուսանողությունը նորից կհաճախի այստեղ: Ենթադրում եմ, որ գները շատ թանկ չեն լինի եւ ուսանողների համար սա կդառնա այն օջախը, որ մեզ համար կար մեր երիտասարդ տարիներին: Նախկին պոնչիկներն ավելի համեղ էին թվում, բայց դա երեւի նրանից էր, որ մենք երիտասարդ էինք: Այնուհանդերձ, այժմյանն էլ լավն են:

Արմեն Խանդիկյան– Ոմանց մեջ նախկին հիշողություններն են խոսում, բայց դրանից այժմ ոչինչ չկա: Եվ գուցե լավ է, որ չկա: Նոր տեսք նոր օրերին համապատասխան: Լավ է, որ կա նման մի տեղ, որտեղ երեխաներն իրենց լավ կզգան:

Մի խոսքով դժգոհողներ այդ օրը չկային: «Գրանդ քենդիի» մատուցած փոքրիկ տոնակատարությունն ընդունվեց եւ ըստ արժանվույն գնահատվեց բոլոր ներկաների կողմից:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայաստանի զինվորական դատախազը դեռ ցուցմունքներ չի տվել

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՄՆԱՐՔ: «Հայաստանի զինվորական դատախազ Գագիկ Ջհանգիրյանը դեռեւս չի հարցաքննվել իր տան նկուղում տեղի ունեցած պայթյունի առնչությամբ», ՄՆԱՐՔ-ի թղթակցի հետ զրույցի ժամանակ հաղորդեց ՀՀ գլխավոր դատախազության քննչական վարչության հատկապես կարեւոր գործերով քննիչ Ջոն Ծարխոյանը: Նրա վարույթում է գտնվում Չրաշատ փողոցի N 49 տան, որտեղ բնակվում է Հայաստանի զինվորական դատախազ Գագիկ Ջհանգիրյանն իր ընտանիքով, նկուղում տեղի ունեցած պայթյունի առնչությամբ հարուցված գործը:

Ծարխոյանի խոսքերով, ներկայումս քննությունը բավականաչափ տվյալներ չունի որեւէ մեկին մեղադրանք ներկայացնելու համար: Այժմ քննչական մարմինները տեղի ունեցածի առնչությամբ 6-7 տարբերակներ են մշակում, որոնցից յուրաքանչյուրի ուղղությամբ քննչական-օպերատիվ աշխատանքներ են տարվում, նշեց քննիչը: Նրա խոսքերով, տվյալ փուլում ճշգրտորեն հայտնի է, որ օգոստոսի 30-ին Զինվորական դատախազի տան նկուղում պայթուցիչ սարք է պայթել: Պայթյունից անմիջապես հետո դեպքի վայրը հետազոտվել է, որը կրկնվել է նաեւ հաջորդ օրը: Դեպքի վայրում հայտնաբերվել են բեկորներ եւ փոշիներ, դատական փորձաքննություն է նշանակվել՝ պարզելու, թե ինչ է պայթուցիչ սարքը, ինչպիսին է նրա մեխանիզմը, նաեւ, թե ինչպես է հաջողվել տեղադրել տան նկուղում: Քննիչները փորձագետների եզրակացությունն ակնկալում են առաջիկա 7-10 օրերի ընթացքում:

Բացի այդ, Ծարխոյանի խոսքերով, օպերատիվ գործողություններ են տարվում վկաներին հայտնաբերելու: Հարցաքննվել են զինվորական դատախազի ընտանիքի բոլոր անդամները եւ հարեւանները: Ինքը՝ Գագիկ Ջհանգիրյանը, թեեւ պայթյունի ժամանակ տանն է եղել, սակայն չի հարցաքննվել: Քննիչն ավելացրեց, որ «նա կհարցաքննվի, եթե այդպիսի անհրաժեշտություն ծագի»:

Ջոն Ծարխոյանը հրաժարվեց որեւէ մանրամասներ հաղորդել տվյալ գործի առնչությամբ՝ պատճառաբանելով քննության գաղտնիությամբ: Մասնավորապես, քննիչը չպատասխանեց տվյալ պայթյունի եւ 1999 թվականի հոկտեմբերի 27-ին Հայաստանի խորհրդարանում տեղի ունեցած ահաբեկչական գործողության, աղմուկ հանած գործի միջեւ հնարավոր կապի մասին հարցին: Ինչպես հայտնի է, տվյալ գործը գտնվում է ՀՀ զինվորական դատախազության եւ անձամբ զինվորական դատախազի վարույթում:

Ինչ վերաբերում է Գագիկ Ջհանգիրյանի եւ նրա ընտանիքի հասցեին սպառնալիքների մասին լուրերին, ապա Ծարխոյանն ընդգծեց, որ «քննչական մարմիններն առայժմ լուրջ տվյալներ չունեն դրանց առնչությամբ»: Մինչդեռ ինքը՝ Գագիկ Ջհանգիրյանը, ի պատասխան ՄՆԱՐՔ-ի թղթակցի խնդրանքի, հրաժարվել է հերքել իր հասցեին որեւէ սպառնալիքի առկայության մասին տեղեկությունը՝ սակայն չի էլ հաստատել:

Հաջորդ տարի Շիրակի մարզում կապիտալ շինարարության ծավալները կկրկնապատկվեն

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Այս տարի 1988թ. երկրաշարժից տուժած Շիրակի մարզում շահագործման է հանձնվել 6 դպրոց եւ շուրջ 200 բնակարան: Մինչեւ տարեվերջ շահագործման կհանձնվեն եւս 9 դպրոց ու 400-ից ավելի բնակարան (չհաշված Լինսի հիմնադրամի եւ Կարմիր խաչի միջոցներով կառուցվողները): Հանրապետության լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների հետ հանդիպման ժամանակ հայտնելով այդ մասին՝ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը միաժամանակ արձանագրեց, որ առայսօր ՀՀ իշխանությունները կարողացել են կատարել իրենց առջեւ Աղետի գոտու վերականգնման ծրագրով դրված բոլոր պարտականությունները: Սակայն, չնայած դրան, ըստ նախագահի, մոտ ապագայում որոշ փոփոխություններ են կատարվելու Աղետի գոտու վերականգնման ծրագրում: Փոփոխությունները հիմնականում ուղղված են լինելու որոշ տարածքներում դպրոցների, հիվանդանոցների եւ որոշ այլ օբյեկտների կուտակումներից խուսափելուն եւ դրանց շինարարության օպտիմալ վայրի որոշմանը:

Քոչարյանը տեղեկացրեց նաեւ, որ Գյումրիում մինչեւ տարեվերջ շահագործման կհանձնվեն ավելի քան 1600 բնակարաններ եւ մի քանի դպրոց: Իսկ մյուս տարի, ըստ նրա, Շիրակի մարզում կապիտալ շինարարության ծավալները կկրկնապատկվեն:

Երեւանի կոնյակի գործարանը կգնի 10000 տ խաղող

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երեւանի կոնյակի գործարանը այս տարի գնելու է 10 հազար տոննա խաղող: Ինչպես տեղեկացրին ԵԿԳ նախագահի մամլո ծառայությունից, գնվելու են Գառան դմակ, Մսխալի, Ոսկեհատ, Կանգուն եւ Ռկացիտելի խաղողատեսակները, իսկ խաղողը մթերվելու է Արմավիրի եւ Հայկավանի արդյունաբերական կենտրոններում: Անցած տարի ԵԿԳ-ն մթերել էր 18 հազար տոննա խաղող: Ինչպես օգոստոսին հայտարարել էր ՀՀ գյուղատնտեսության նախարար Զավեն Գեւորգյանը, կառավարությունը ԵԿԳ-ի հետ պայմանավորվածություն էր ձեռք բերել այդ սահմաններին մոտ քանակության խաղողի մթերման վերաբերյալ:

ԵԿԳ-ից հայտնեցին, որ չնայած գործարանի եւ Հայաստանի կառավարության միջեւ առկա ոչ բոլոր խնդիրներն են գտել իրենց լուծումը, սակայն սույն գործընթացը ընթացքի մեջ է, եւ խաղողի նշված քանակության գնման որոշումը, որն ընդունվել է գործարանի սեփականատեր հանդիսացող ֆրանսիական «Պեռնո Ռիկար» ընկերության ղեկավարության անցած ամսվա վերջին Հայաստան կատարած այցի ընթացքում, հանդիսանում է բարի կամքի դրսեւորում եւ կոչված է աջակցելու խաղողի արտադրողներին:

Տեղեկացվեց նաեւ, որ անցած շաբաթվա վերջին «Հայարտոնագրի» վերաքննիչ հանձնաժողովը որոշում է կայացրել «Գրեյթ Արարատ» ընկերության կողմից «Արարատ» ապրանքային նշանի օգտագործումը արգելելու վերաբերյալ: Այսպիսով, կատարվել է խաղողի գնումներ կատարելու համար ԵԿԳ կողմից առաջադրված նախապայմաններից մեկը: Դեռեւս չի լուծվել «Դոնա Կիլիկիա» ռուսաստանյան ընկերության կողմից ԵԿԳ-ի 5 ապրանքային նշանների օգտագործման խնդիրը: Ինչ վերաբերում է Ռուսաստանում գտնվող եւ Հայաստանի սեփականություն հանդիսացող կոնյակի 3 գործարաններին, ապա ԵԿԳ իրավաբանները ներկայումս ուսումնասիրում են դրանց հետ կապված խնդիրների կարգավորման ՀՀ կառավարության առաջարկած տարբերակների համապատասխանությունը «Պեռնո Ռիկարի» հետ կնքված պայմանագրին:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Թ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՀԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային
ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԸՆԹԱՑԻԿ

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

Անդորրագրերի միջոցով արժույթի ստվերային շրջանառությունը կանխելու փորձ

Որպես կանոն, չզարգացած եւ անցումային տնտեսությամբ երկրների համար նորույթ է այն ամենը, ինչը վաղուց օրինաչափություն է զարգացած երկրների համար:

«Ազգն» արդեն անդրադարձել է հայաստանյան արժույթի շուկայում կատարված նորամուծությանը՝ արժույթի փոխանակման համակարգում անդորրագրերի իրականացմանը: Նախաձեռնության հեղինակը Կենտրոնական բանկն է, որի խորհրդի թիվ 183 որոշմամբ ընդունվել է 1999 թ. նոյեմբերի 12-ից ՀՀ տարածքում բանկերի, դրանց տարածքային ստորաբաժանումների, արժութային դիլերների եւ արտարժույթի փոխանակման կետերի կողմից հաճախորդներին արտարժույթի առք ու վաճառքի գործարք կատարելու վերաբերյալ անդորրագիր տալու մասին: Որոշման իրագործումը հետաձգվել է մինչեւ 2000 թ. հուլիսի 1-ը (ըստ էության մինչեւ օգոստոս):

Որոշումը դիտվում է որպես քայլ դեպի քաղաքակիրթ առեւտրային հարաբերություններ եւ առավել կարեւոր քայլ ԿԲ-ի կողմից արտարժույթի փոխանակմամբ զբաղվող սուբյեկտների գործունեությունը վերահսկելու, արժույթի ստվերային շրջանառությունը կանխելու համար, ինչն էլ իր հերթին կնպաստի ԿԲ-ի կողմից հանրապետությունում գների կայունության ապահովմանը:

Նախաձեռնությունը միանգամայն տրամաբանական է, քանի որ արտարժույթի առեւտրի ստվերայնության խնդիրը բավական լուրջ է. ՀՀ տարածքում արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնությունների իրականացման լիցենզիա ունեն 31 բանկ, 16 արժութային դիլեր եւ 120 փոխանակման կետ: Ակնհայտորեն պարզ է, արտարժույթի առեւտրով զբաղվող սուբյեկտների թիվն անհամեմատ գերազանցում է բերված թվերին:

Այսպիսով, անդորրագրերի կիրառումը միանգամից լուծում է ԿԲ-ի առջեւ ծառացած մի քանի խնդիրներ: Անդորրագրերը տպագրում եւ վաճառում է ԿԲ-ն: Յուրաքանչյուր գործարքից հետո անդորրագրի մեկ օրինակ տրվում է հաճախորդին եւ մեկ օրինակ էլ մնում է արտարժույթի առեւտրով զբաղվող սուբյեկտի մոտ, որն էլ հետագայում վերադարձվում է ԿԲ:

Անդորրագրային այս նորույթն անմիջապես դժգոհությունների տեղիք տվեց արժույթի փոխանակմամբ զբաղվող սուբյեկտների շրջանում: Պատճառաբանվում է, որ անդորրագրերի լրացման պրոցեսը ժամանակի կորուստ է առաջ բերում 2 կողմերում եւ ապա ավելորդ ծախսեր: Բանն այն է, որ անդորրագրերի մեկ փաթեթը՝ բաղկացած 100 անդորրագրից, արժե 3 հազար դրամ, իսկ փոխանակող սուբյեկտները օրական մինչեւ 100 գործարք հաստատ կատարում են, որը նշանակում է 3 հազար դրամի կորուստ՝ անդորրագրերի գնման համար:

Ինչ վերաբերում է ժամանակի կորստին, դա բավական օբյեկտիվ բողոք է, որովհետեւ դեռեւս գործում են գրանցամատյանները, որտեղ եւս յուրաքանչյուր գործարքի դիմաց համապատասխան գրանցում է պահանջվում, այսպիսով միեւնույն գործունեությունը կրկնվում է մի քանի անգամ:

Եվ երեւի թե ավելի ճիշտ կլինի ոչ միայն առեւտրային գործարքների մեխանիզմը, այլեւ վերահսկողության մեխանիզմները եւս բերել քաղաքակիրթ դաշտ: Չմոռանանք, որ ֆինանսների նախարարության համանման ձեռնարկումներից մեկը՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենաների տեղադրումը, արդյունավետությամբ չպսակվեց. արդյունքում մի կլորիկ գումար հավաքվեց մեքենաների չօգտագործման դիմաց գանձվող տույժերից: Այդ անդորրագրերը ապահովագրված չեն նման ճակատագրից, չէ՞ որ տույժերը երբեմն առավել ձեռնտու տարբերակ են, չնայած նրանց մեծությանը, քան իրական ցուցանիշների ամրագրումը, եւ չպետք է նաեւ մոռանալ, որ հասարակությունն անտարբեր է մնում քաղաքակրթման նման միջոցառումների նկատմամբ: Հասարակության անտարբերությունն էլ բխում է անտեղյակությունից. համապատասխան կառույցներն ընդունում են որոշումներ եւ առանց համապատասխան պրոպագանդայի եւ բացատրությունների պարտադրաբար հրամցնում: Արդյունքում ժողովուրդը, ձեռնպահ մնալով, չի օգնում անգամ իր իսկ շահերից բխող միջոցառումների իրականացմանը: Եզրակացությունը միանշանակ է. պետությունն առանց հասարակության լայն խավերի օժանդակության չի կարող արդյունավետ պայքար մղել ստվերային տնտեսության դեմ:

ԳԱՅԱՆԵ ՀՈՎԱԿԻՄՅԱՆ

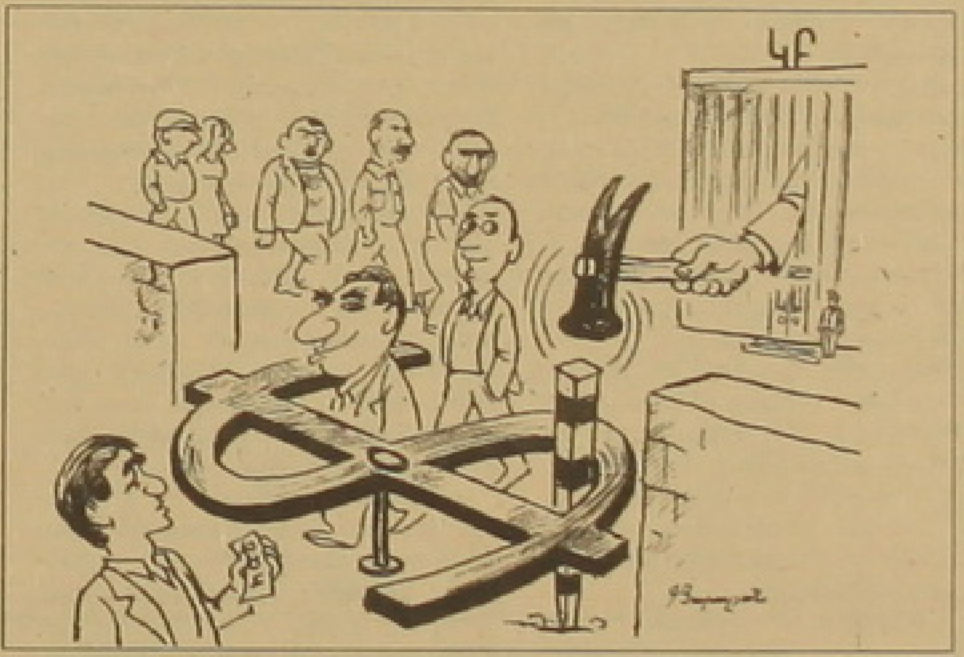

ՀՀ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆՈՒՄ

Հյուրեր Իսպանիայից

ՀՀ Սահմանադրական դատարանի հրավերով սեպտեմբերի 2-ից Հայաստանում է Իսպանիայի ՍԴ պատվիրակությունը՝ ՍԴ նախագահ Պեդրո Կրուս Վիլյալոնի գլխավորությամբ: Այցի առաջին օրը ՀՀ ՍԴ նախագահ Գագիկ Հարությունյանի ներկայացմամբ հյուրերին ընդունեց ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Նա խրախուսեց Սահմանադրական դատարանների միջեւ ստեղծված եւ ամրացող կապերը, հույս հայտնեց, որ դրանք իրենց յուրովի նպաստը կբերեն երկու երկրների համագործակցությանը:

Նույն օրը հյուրերն այցելեցին Սահմանադրական դատարան, ուր պարոն Հարությունյանը հանգամանորեն ներկայացրեց շուրջ 5 տարին բոլորող ՍԴ-ի անցած ճանապարհը, միջազգային կապերը, պետության կայացման գործում ունեցած դերն ու նշանակությունը:

Կիրակնօրյա հանգիստն անցկացնելով Սեւանում, հյուրերը երեկ մի շարք հանդիպումներ ունեցան: Նախ՝ Սահմանադրական դատարանի անդամների եւ աշխատակազմի հետ, ուր երկժամյա զրույցը փորձի փոխանակում էր ու նոր ծրագրերի համատեղ ընդունում: Ապա հյուրերը հանդիպեցին ՀՀ արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանի եւ ապա վճռաբեկ դատարանի անդամների հետ:

Պատասխանելով «Այս հանդիպման շարժառիթներն ու նպատակները» հարցին՝ Իսպանիայի եւ Հայաստանի Սահմանադրական դատարանների նախագահներն ասացին.

Պեդրո Կրուս Վիլյալոն. «Մենք երկու դատարանների միջեւ երկկողմանի համագործակցության սկիզբ ենք դնում: Մարդու հիմնարար իրավունքների պաշտպանությունը ցանկացած պետությունում ստեղծում է նույնատիպ խնդիրներ, եւ նման այցելությունները գալիս են նպաստելու այդ կարգի խնդիրների լուծմանը տրամադրվող ջանքերի համատեղմանը»:

Գագիկ Հարությունյան. «Երկկողմանի կապերը դատարանների միջազգային համագործակցության արդյունավետ ձեւերից են: Մեզ համար հատկապես Իսպանիայի Սահմանադրական դատարանի հետ երկկողմանի կապերի զարգացումը մեծ կարեւորություն ունի: Իսպանիան այն եզակի երկրներից է, որը Ավստրիայի, Չեխոսլովակիայի հետ դեռեւս Համաշխարհային երկրորդ պատերազմից առաջ գնաց Սահմանադրական դատարան ստեղծելու պրակտիկային, եւ այդ երկրում այլեւս ձեւավորվել է սահմանադրական արդարադատության դասական համակարգ: Կուտակված է բավականին լուրջ պատմական փորձ, առանձին հարցերի լուծման վերաբերյալ բերեւս լավագույն մոդելներ են արդեն ձեւավորվել՝ մասնավորապես Սահմանադրական դատարանի եւ դատական այլ համակարգերի հարաբերություններում, քաղաքացիների անհատական դիմումների քննության, սահմանադրական վեճերի լուծման եւ շատ այլ հարցերում: Ահա այս փորձն ունեցող ինստիտուտի հետ համագործակցությունը մեզ կօգնի՝ առավել արդյունավետ դարձնելու եւ կատարելագործելու մեր համակարգը»:

...Իսպանիայի Սահմանադրական դատարանի պատվիրակության այցը Հայաստանում շարունակվում է:

ՍԴ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Վանաձորի «Կանակա» ԲԲԸ-ին շնորհվելու է «Միջազգային ոսկե աստղ» պարգեւը

«Գործարարության նախաձեռնության տնօրինություն» (BID) միջազգային ընկերության կոմիտեի նախագահ Խոսե Պրիետոն օգոստոսի 18-ին Մադրիդից նամակ է հղել «Կանակա» ԲԲԸ-ի նախագահ Հայկ Հովիվյանին՝ հայտնելով, որ «Կանական» BID-ի որոշմամբ արժանացել է միջազգային աստղի պարգեւատրման համագումարի «Միջազգային ոսկե աստղ» պարգեւին, որը տրվում է որակի համար: BID-ն միավորում է 159 երկրներ եւ 25 տարվա պատմություն ունի: «Միջազգային աստղի» ոսկե, պլատինե եւ ադամանդե պարգեւները շնորհվում են հետեւյալ սկզբունքներով ու չափանիշներով. հաշվի են առնվում լրատվամիջոցների եւ այլ աղբյուրների տեղեկատվությունը, պատվիրատուների գնահատականը, կադրերի որակական տվյալները, կոմունիկացիոն ռազմավարությունը, BID-ի սեփական հարցումների արդյունքները եւ, ի մի բերելով բոլոր տվյալները, կատարվում է քվեարկություն: Փաստորեն, պարգեւը տրվում է ներքին շուկայում առաջնություն ունեցող կազմակերպություններին, եւ դա հնարավորություն է ստեղծում արտաքին շուկա դուրս գալու:

Նամակում մասնավորապես ասվում է. «Պարգեւատրությունը տեղի կունենա Շվեյցարիայի Ժնեւ քաղաքում հոկտեմբերի 30-ին... Ժնեւի «Միջկոնտինենտալ» համագումարի դահլիճում... Պարգեւը նպաստում է ձեր ընկերության որակյալ գործունեության մասին տեղեկատվության տարածմանը հասարակության մեջ»:

– Պարգեւը Վանաձորի շինարարների լավագույն աշխատանքի գնահատականն է, մասնավորապես մեր՝ 10 տարվա պատմություն ունեցող շինկազմակերպության գնահատականը, եւ ես ուրախ ու հպարտ եմ, որ հայ շինարարների որակյալ աշխատանքն իր գնահատականն ստացավ միջազգային ասպարեզում, ասաց Հ. Հովակիմյանը: – Կարծում եմ, որ վանաձորյան շատ շինկազմակերպություններ արժանի են այդպիսի պարգեւի:

Այժմ «Կանական» Վանաձորում վերակառուցում է Գուգարաց թեմի առաջնորդարանի շենքը՝ Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնի պատվերով: Առաջնորդարանից բացի սկսվել է նաեւ եկեղեցի-մատուռի կառուցումը:

Թիվ 1 դպրոցի վերակառուցումը եւս իրականացնում է «Կանական»՝ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի պատվերով:

ՍԱՄՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ
Վանաձոր

Քոչարյան-Ալիեւ հանդիպում Նյու Յորքում

Սկիզբը էջ 1

Այլ է Քոչարյան-Ալիեւի հանդիպումների պարագան: Մի քանի անգամ որպես լրագրող լինելով հայկական պատվիրակության կազմում, կարող եմ փաստել, որ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների փակ դռների ետեւում ընթացող բանակցություններից որեւէ տեղեկատվություն ստանալն անհնար է: Եվ «տեղեկատվական սովի» մեջ մեղադրել ՀՀ նախագահի մամլո գրասենյակի ղեկավարին կամ մամլո խոսնակին, արդարացի չի լինի, քանի որ երբեմն լրագրողներս այլ աղբյուրներից ավելի ենք տեղեկանում, քան վերջինները:

Սեպտեմբերի 7-ին նախատեսված Քոչարյան-Ալիեւ նյույորքյան հանդիպումը տասնմեկերորդն է՝ սկսած 1999 թ. ապրիլից, երբ Վաշինգտոնում ընթացող ՆԱՏՕ-ի 50-ամյակի տոնակատարությունների շրջանակներում, որոշ աղբյուրների տեղեկություններով՝ ԱՄՆ նախաձեռնությամբ, սկիզբ դրվեց Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների անմիջական հանդիպումներին: Հասկանալի է, Քոչարյան-Ալիեւ հանդիպումներում քննարկվող հարցերի հարցը Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղ կարգավորումն է: Այլ մանրամասներ, բացի «երկու երկրների նախագահները պայմանավորվել են շարունակել բանակցությունները», «երկու երկրների նախագահները միակարծիք են խնդիրը խաղաղ ճանապարհով լուծելու», «երկու նախագահների հերթական հանդիպումն անցավ փոխըմբռնման մթնոլորտում», «երկու նախագահները կողմ են խնդիրը փոխզիջումներով վճռել» եւ նմանօրինակ ոչինչ չասող նախադասություններից, լրագրողներին, քաղաքական գործիչներին, կուսակցություններին եւ ամենակարեւորը՝ հայ ժողովրդին հայտնի չեն: Նախկին խորհրդային տարածքում առկա այլ հակամարտությունների շուրջ, ինչպես վրաց-աբխազական, վրաց-հարավօսական, մերձդնեստրյան, ընթացող խաղաղ բանակցությունները այսչափ գաղտնի չեն պահվում: Բացահայտ գաղտնիության հետեւանքը կասկածամտությունն է, անվստահության մթնոլորտը, վերջապես տագնապն ու մտավախությունը: Հիշո՞ւմ եք, մի քանի ամիս շարունակ հայ հասարակայնությունը քննարկում էր «Մեղրին Ադրբեջանին հանձնելու» հարցը: Երկար ժամանակ լռելուց հետո նախագահ Քոչարյանն ու արտգործնախարար Օսկանյանը, հասարակական ճնշման տակ խոստովանեցին, որ, այո, բանակցություններում քննարկվել է Մեղրիի հարցը, բայց հայկական կողմը մերժել է առաջարկը, որ «Մեղրիի հարց չկա»: Թե Մեղրիի նման ի՞նչ այլ հարցեր են քննարկվում կամ շոշափվում փակ դռների ետեւում ընթացող բանակցություններում, մեզ հայտնի չէ: Եթե նույնիսկ մոտ ապագայում, ինչպես պնդում են Հայաստանի, Ադրբեջանի որոշ բարձրաստիճան պաշտոնյաներ, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ Քերի Քեւինոն (ԱՄՆ), գտնի ԼՂ հարցի լուծման բանաձեւը, միեւնույն է, չափազանց մեծ դժգոհությամբ են ընդունելու հայ հասարակությունը, կուսակցությունները: Չափազանց դժգոհությամբ են ընդունելու, եթե նույնիսկ լուծումը լինի հայանպաստ, որովհետեւ ակնհայտ է՝ հարցը լուծվելու է փոխզիջումների ճանապարհով, այսինքն՝ մենք էլ ենք ինչ-ինչ հարցերում զիջումներ անելու: Ու քանի որ ոչ ոք չգիտի, բացի նախագահից եւ մի քանի այլ պաշտոնյաներից, թե ինչ զիջումներ ենք անելու, հենց այդ պատճառով, հանկարծակիի գալով, հասարակությունը դժգոհելու է:

Մեր կարծիքով, ժամանակն է ձերբազատվելու կաղապարներից եւ հասարակությանը քայլ առ քայլ տեղեկացնել ԼՂ հարցի շուրջ ընթացող բանակցությունների մասին, հաշվի առնել նրա կարծիքը:

Քոչարյան-Ալիեւ նյույորքյան հանդիպմանը կանխավ անդրադարձել են ադրբեջանական թերթերը: Ազդեցիկ «Զերկալո» օրաթերթը, իր հիասթափությունն արտահայտելով նախագահների նախորդ հանդիպումներից, գրում է. «Մի կողմից երկու երկրների նախագահների հանդիպումները սպառել են իրենց, սպառեցին ավելի կարճ ժամանակահատվածում, քան ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը: Մյուս կողմից՝ նախագահ Ալիեւը խորհրդարանական ընտրությունների նախօրեին դժվար թե դիմի ոչ սովորական միջոցների: Այս անգամ էլ հանդիպումից հետո նախագահները կհայտնեն «արդյունավետ երկխոսություն» եւ նմանատիպ այլ արտահայտություններ: Ալիեւի այցը Նյու Յորք առավել կարեւորվում է Ադրբեջան-ԱՄՆ հարաբերությունների ենթատեքստում: ԱՄՆ-ում եւս ընտրությունները սարերի ետեւում չեն եւ չպետք է բացառել ադրբեջանա-ամերիկյան հարաբերություններում չլինի սպասողական շրջան: ԱՄՆ փոխնախագահի թեկնածուներ Լիբերմանը եւ Չեյնին ադրբեջանամետ լոբբիստներ են համարվում, ինչը Բաքվում որոշակի հույսեր է ներշնչում: Բայց պետք է նկատել, որ Բաքուն իր արտաքին քաղաքականության մեջ որոշակի ճշգրտումներ է մտցնում, արդեն զգացվում է Արեւմուտքի նկատմամբ սառնություն, Մոսկվայի նկատմամբ՝ ջերմություն:

Հավելենք, ՄԱԿ-ի հազարամյակի գագաթնաժողովի միջոցառումներին մասնակցելու են կազմակերպության անդամ բոլոր 189 անդամ պետությունների ներկայացուցիչներ, ընդ որում 159 երկրներ ներկայացվում են նախագահների կամ կառավարության ղեկավարների մակարդակով:

Սփյուռքի լոբբինգային գործունեությունը չի սահմանափակվում 907 հոդվածով

Սկիզբը էջ 1

Ինչ վերաբերում է հայրենիք-սփյուռք կապերին, ապա այդ կապերի հաստատումը եւ զարգացումը շարունակական ընթացք է եւ պայմանավորված չէ մի որեւէ, անգամ համահայկական միջոցառմամբ: Իհարկե, սեպտեմբերյան համահայկական խորհրդաժողովը բոլորովին նոր երեւույթ էր հայրենիք-սփյուռք փոխհարաբերությունների խորքային-բովանդակային որակական նոր զարգացումների համար:

Երբ ես նշում էի, որ հոկտեմբերի 27-ից հետո այդ հարաբերությունների զարգացումը որոշ ժամանակ ընդհատվեց, բայց ոչ խաթարվեց, նկատի ունեի բոլորովին այլ հանգամանք: Բանն այն է, որ նախորդ տարի կայացած համահայկական խորհրդաժողովի անցկացմամբ, իրավի, հայրենիք-սփյուռք փոխհարաբերությունները տեղափոխվեցին բոլորովին այլ հարթություն: Խորհրդաժողովում հստակորեն ընդգծվեց համայն հայության պատասխանատվությունը՝ Հայաստանի պետականության ամրապնդման, հայրենիքի վերաշինման գործին սփյուռքի բազմակողմանի մասնակցության գործում:

Եվ ամենակարեւորը, խորհրդաժողովում դրվեցին համազգային փոխվստահության եւ փոխհամագործակցության ամուր հիմքեր, որը հայրենիք-սփյուռք գործակցության գլխավոր նախապայմանն է: Իսկ այդ ամենը որպես հանձնառություն ամրագրվեց խորհրդաժողովում ընդունված հռչակագրում: Սրանք ռեալ նախապայմաններ էին, որ Հայաստան-սփյուռք փոխհարաբերությունները զարգանային նոր փուլով, համազգային միասնության եւ համագործակցության ոգին, որ տիրում էր խորհրդաժողովում, իր հզոր ներգործությունը ունենար համահայկական խնդիրների լուծման եւ, մասնավորապես Հայաստանի տնտեսական վերականգնման գործում՝ աշխարհի տարբեր երկրներում սփռված մեր հայրենակիցների ակտիվ մասնակցությամբ:

Ահա այդ ակնկալիքներն իրական, գործնական ծրագրերով իրականացնելու պրոցեսի ընդհատումը նկատի ունեի, երբ նշում էի, որ մեկ տարով ետ ենք ընկել: Իսկ ընդհանրապես ոչ մի բան չի կարող խաթարել հայրենիք-սփյուռք փոխհարաբերությունների զարգացումը, քանզի դրանք խարսխված են մի ամբողջ արժեհամակարգի վրա: Ինչ վերաբերում է արդյունքներին, ապա ցանկանում եմ ընդգծել, որ ինչպես խորհրդաժողովի նախապատրաստման ժամանակ, այնպես էլ նրա ընթացքում եւ դրանից հետո մի քանի անգամ նշվել է, որ խորհրդաժողովից երբեք չենք ունեցել չափազանցված ակնկալիքներ: Այն նպատակները եւ խնդիրները, որոնց համար հրավիրվել էր խորհրդաժողովը, ամբողջովին իրենց արդարացրին: Եվ ամենակարեւորը, դրվեց հայաստան-սփյուռք փոխհարաբերությունների արդի պայմաններին, պահանջներին եւ մարտահրավերներին համարժեք, որակական նոր մակարդակով զարգացնելու գործընթացի սկիզբը:

Եվ չնայած որոշ ընդհատմանը՝ խորհրդաժողովում առաջադրված խնդիրների իրականացման ուղղությամբ համապատասխան աշխատանքներ տարվել եւ տարվում են:

– Պարոն նախարար, Մամուլի ազգային ակումբում լրագրողների հետ հանդիպմանն ասել էիք, թե 2001 թվականը Հայաստանի տնտեսության համար բեկումնային է լինելու: Արդյոք բեկումը կապվա՞ծ է սփյուռքի ներդրումների հետ: Կա՞ն նման ներդրումների նոր ծրագրեր:

– Այո, վերջերս լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ ես հայտարարեցի, որ 2001 թ. Հայաստանի տնտեսության մեջ սպասվում են ռեալ տեղաշարժեր: Նման հայտարարությունը ոչ թե բարի ցանկությունների կամ ազնիվ մղումների արտահայտություն էր (ի դեմս, մի շարք լրատվամիջոցներ այդպես փորձեցին ներկայացնել), այլ հիմնված էր ռեալ իրավիճակի վերլուծության, առկա հնարավորությունների եւ ձեռք բերված մի շարք նախնական պայմանավորվածությունների վրա:

Առաջին հերթին նման կարծիքի համար հիմք է այն գլխավոր իրողությունը, որ այսօր Հայաստանում վերջապես հաստատվել է ներքաղաքական կայունություն: Հոկտեմբերի 27-ից հետո, մինչեւ վերջերս, ինչպես սփյուռքի, այնպես էլ օտարերկրյա ներդրողների համար սպառնալիք կեցվածքի պտուղը ներքաղաքական անկայուն վիճակն էր:

Լավատեսության աղբյուր են նաեւ վերջերս տարբեր երկրներում՝ ՀՀ նախագահի պաշտոնական եւ աշխատանքային այցերի ընթացքում ձեռք բերված նախնական, մի շարք գործնական պայմանավորվածությունները:

Իհարկե, ամենակարեւորը, Ձեր մատնանշած հայ սփյուռքի հանգամանքն է: Ընդհանրապես չափազանց մեծ է սփյուռքի դերը ինչպես Հայաստանի տնտեսության զարգացման, այնպես էլ հայրենիքի վերաշինման գործընթացին նրանց ակտիվ մասնակցության գործում: Այստեղ հայ սփյուռքն ունի երկակի դեր: Առաջինը անմիջական մասնակցությունն է ներդրումային ծրագրերի իրականացման գործընթացին, երկրորդը, որ եւս խիստ կարեւոր է, նրանց միջոցով օտարերկրյա ներդրումների խրախուսումն է եւ Հայաստանը ներդրումային առումով որպես նախընտրելի երկիր ներկայացնելը: Ի վերջո, գոյություն ունի կարեւոր հոգեբանական հանգամանք. այն երկրներում, որտեղ առկա է հայ համայնքը, բնականաբար օտար ներդրողների համար խիստ կարեւոր են հայ համայնքի ներկայացուցիչների նախաձեռնությունները ոչ միայն որպես հայրենիքի հանդեպ ցուցաբերվող պարտավորություն, այլեւ զուտ գործարարական տեսանկյունից:

Իսկ վերջին ամիսներին տարբեր երկրների հայ համայնքների, ինչպես նաեւ առանձին անհատների հետ հանդիպումների ժամանակ քննարկվել են ներդրումային տարբեր ծրագրեր, եղել լուրջ առաջարկություններ, եւ կան մի շարք պայմանավորվածություններ:

Նշեմ նաեւ, որ այդ տեսանկյունից հայ սփյուռքն ունի մեկ այլ առավելություն եւս: Խոսքը Հայաստանի արտադրատեսակների իրացման կազմակերպումն է, առաջին հերթին հայ համայնքների համար, որը կարեւոր ներդրում կհանդիսանա տեղական արտադրության խթանման եւ աշխատատեղերի ստեղծման բնագավառում: Այն առավել հաջողությամբ հնարավոր է կիրառել հատկապես համատեղ ապրող քաղաքների եւ երկրների հայ գաղթօջախների պարագայում եւ կարելի է դարձնել համազգային ուշադրության խնդիր՝ պահպանելով համայնքային բոլոր կառույցների՝ ակտիվ մասնակցությունը:

Ավելացնեմ նաեւ, որ ՀՀ ԱԳՆ-ն եւ նրա արտերկրյա ներկայացուցչությունները այսուհետեւ առավել ակտիվությամբ են զբաղվելու տնտեսական, ներդրումային քաղաքականության հարցերով: Այնպես որ իմ հայտարարության համար ծանրակշիռ հիմքեր կան:

– Պարոն Օսկանյան, կարո՞ղ եք ներկայացնել Քըրք Քըրքորյանի հետ ձեռք բերած պայմանավորվածությունների մանրամասները՝ ներդրումների առումով: Որոշ տեղեկությունների համաձայն այս տարի նախատեսվում է պրն Քըրքորյանի այցը Հայաստան:

– Դուք տեղյակ եք, որ «Լինսի» հիմնադրամի կողմից Հայաստանում իրականացվում է փոքր եւ միջին բիզնեսի զարգացման, ինչպես նաեւ աղետի գոտու վերականգնման ծրագրերի վարկավորումը:

Հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին նախկին ծրագրերի առաջ իրականացման հարցերը՝ դրանց ավելացնելով նաեւ մի շարք այլ կոնկրետ ծրագրեր: Պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց «Լինսի» հիմնադրամի կողմից Հայաստանում կենսագործվող ծրագրերի նոր մոտեցում որդեգրել՝ այն է, բոլոր բնագավառներում ծրագրերի իրականացում հնարավոր կարճ ժամկետներում, որը հնարավորություն կընձեռի շոշափելի տեղաշարժեր կատարել Հայաստանի տնտեսության մեջ:

Ինչ վերաբերում է Քըրք Քըրքորյանի այս տարվա այցին, որոշակի պայմանավորվածություն չկա: Մեր կողմից այցի հրավեր եղել է՝ նրա համար նախընտրելի ժամանակահատվածում:

– ՀՀ կառավարության որոշմամբ ԱԳՆ համակարգում սկսելու է գործել սփյուռքի հետ կապերի գործադիր քարտուղարություն: Այդ դեպքում ի՞նչ ճակատագիր կունենա ԱԳՆ սփյուռքի վարչությունը:

– Սփյուռքի հետ կապերի գործադիր քարտուղարության հիմնական խնդիրը լինելու է հայրենիք-սփյուռք փոխհարաբերությունների համակարգված կազմակերպումը: Նման նոր կառույցի անհրաժեշտությունը վաղուց էր զգացվում, այդ հարցը առաջադրվեց նաեւ անցյալ տարվա Հայաստան-սփյուռք խորհրդաժողովում:

Ներկայումս ընթանում են կազմակերպչական աշխատանքներ, որոնք կատարում է մեր նախարարության սփյուռքի վարչությունը: Ինչ վերաբերում է սփյուռքի վարչությանը, ապա այդ հարցին կանդրադառնանք, երբ գործադիր քարտուղարությունը կսկսի իր գործունեությունը:

– Ինչպե՞ս եք պատկերացնում սփյուռքի հետ հարաբերությունների համակարգված զարգացումը՝ հաշվի առնելով վերջինիս ոչ միատարրությունը:

– Մի քանի անգամ առիթ ունեցել եմ նշելու, որ սփյուռքը բազմադեմ է, եւ բազմաձեւ են նրա կառույցները: Կան հարյուրամյա ավանդույթներ ունեցող գաղթօջախներ, որոնց կողքին կան նաեւ վերջին տասնամյակում ձեւավորված համայնքներ: Բնականաբար տարբեր տարածաշրջաններում եւ երկրներում, տարբեր գաղափարական, հասարակական-քաղաքական, էթնոմշակութային, աշխարհաքաղաքական միջավայրում ապրող մեր հայրենակիցները եւ հայ համայնքները տարբերվում են միմյանցից, եւ փոխհարաբերություններում հարկ է ճշտորեն հաշվի առնել տվյալ գաղթօջախի առանձնահատկությունները: Անգամ որեւէ տարածաշրջանի տարբեր երկրների հայ համայնքները տարբերվում են մեկը մյուսից:

Փոխհարաբերություններում խիստ կարեւոր է նաեւ տվյալ երկրի հայ համայնքի կազմակերպական եւ կառուցվածքային նկարագրի, նրա առանձնահատկությունների հաշվառումը: Եվ հայ սփյուռքի նման ոչ միատարր լինելու հանգամանքն էլ թելադրում է որոշակի մոտեցումներ այս կամ այն համայնքի հետ հարաբերվելիս: Աշխատանքների համակարգման մասով խոսքը վերաբերում է տարաբնույթ ծրագրերի իրականացմանը, տարբեր երկրների հայ համայնքներին, կազմակերպություններին, համայնքային կառույցներում չներգրավված անհատներին մասնակից դարձնելու հնարավորությունների ստեղծմանը, անկախ կուսակցական պատկանելությունից, կրոնական դավանանքից եւ այլն:

Անցյալ տարվա սեպտեմբերյան խորհրդաժողովի նախապատրաստումը եւ բուն խորհրդաժողովը մեկ անգամ եւս հաստատեցին փոխհարաբերությունների համակարգման կենսական անհրաժեշտությունը, հայության նյութական եւ մտավոր կարողությունների ներուժն առավել արդյունավետ օգտագործելու, համահայկական խնդիրների առաջադրմանը եւ լուծմանը աշխարհով մեկ սփռված մեր բոլոր հայրենակիցներին մասնակից դարձնելու կարեւորությունը:

Սա կարեւոր հանգամանք է նաեւ համազգային համախմբվածության, կազմակերպվածության, փոխվստահության ամրապնդման, պահպանման, խնդիրների լուծման հարցում:

Հարկ եմ համարում նշել, որ հենց հայ սփյուռքի ոչ միատարրության (որը, ինչպես նշեցի, բնական իրավիճակ է) պարագայում եղել եւ լինելու են տարբեր խնդիրներ, այս կամ այն հարցի շուրջ տեսակետների եւ մոտեցումների տարբերություններ, տարաձայնություններ եւ այլն:

Եվ նման պարագայում փոխհարաբերությունների համակարգումը կարեւոր է նրանով, որ թույլ չտա, որպեսզի տարաձայնությունները վերածվեն հակադրությունների: Այնպես որ հայրենիք-սփյուռք փոխհարաբերությունները խիստ բազմազան են ինչպես բովանդակությամբ, այնպես էլ ձեւով եւ իրագործման միջոցներով: Սկսած հորիզոնական կապերի հաստատումից եւ զարգացումից, մինչեւ համազգային խնդիրների շուրջ միասնական տեսակետների մշակման եւ իրականացման հարցերի համակարգումը:

Ամենակարեւորն այն է, որ անկախ սփյուռքի բազմազանությունից, որդեգրվել է մի հիմնարար սկզբունք՝ սփյուռքի հետ հարաբերություններում որեւէ խտրականություն չդնել որեւէ կազմակերպության, հատվածի կամ խմբի նկատմամբ՝ անկախ նրա գաղափարական համոզմունքներից կամ կրոնական դավանանքից:

– Պարոն Օսկանյան, կա՞ն կոնկրետ ծրագրեր կոմունիկացիայի բնագավառում: Մասնավորապես Հայաստանի Ազգային հեռուստատեսության ծրագրերը դիտելու հնարավորությունը նախատեսվո՞ւմ է առավել արդյունավետ դարձնել: Նկատի ունեմ սփյուռքի դժգոհությունն, ասենք, լուրերի խաղարկությունների շուրջ:

– Ընդհանրապես հայրենիք-սփյուռք փոխհարաբերություններում չափազանց կարեւոր է տեղեկատվության, հաղորդակցության կապերի հաստատման հարցը: Այն առանձին կարեւորություն է ձեռք բերում այսօր տեղեկատվության արդիական միջոցների հնարավորությունները արդյունավետ օգտագործելու տեսանկյունից:

Տեղեկատվության բնագավառի համագործակցությունը մեզ համար ունի երկակի նշանակություն: Առաջին, մենք պետք է առավել արդյունավետ օգտագործենք հատկապես սփյուռքի տեղեկատվական հնարավորությունները տեղեկատվական պայքարում, եւ երկրորդ՝ միասնական տեղեկատվական դաշտի միջոցով խորացնենք հայրենիք-սփյուռք կապերը, թե՛ ճանաչողության, եւ թե՛ համագործակցության ասպարեզում նպաստենք սփյուռքի հայապահպանության խնդիրների լուծմանը: Այնպես որ, տեղեկատվության միջոցները սոսկ ինֆորմացիոն պահանջների բավարարման հնարավորություն չեն, այլ ավելի մեծ քաղաքականության բաղկացուցիչ մաս:

Տեղեկատվության բնագավառում համագործակցության անհրաժեշտությունը խիստ կարեւորվեց նաեւ Հայաստան-սփյուռք խորհրդաժողովում, եւ պատահական չէր, որ խորհրդաժողովի շրջանակներում կազմակերպվեց տեղեկատվության միջոցների առանձին խորհրդակցություն, որտեղ հանգամանորեն քննարկվեցին Հայաստանի եւ սփյուռքի տեղեկատվության միջոցների խնդիրները, համագործակցության ուղիները:

Ինչ վերաբերում է Ազգային հեռուստատեսության ծրագրերի բովանդակությանը, իրոք, սփյուռքից կան դժգոհություններ, կան նաեւ առանձին առաջարկություններ: Հարցը բավականին նուրբ է եւ պահանջում է համակողմանի վերլուծություն եւ համապատասխան մասնագետների մասնակցությամբ որոշակի առաջարկների հիման վրա անհրաժեշտ է քայլեր ձեռնարկել հեռուստահաղորդումների բովանդակության բարելավման համար:

Այդ բնագավառում արմատական փոփոխություններ կատարելու նպատակով, դեռեւս անցած տարի, խորհրդաժողովից հետո քննարկվել է համահայկական հեռուստաալիքի ստեղծման հարցը: Մեկ անգամ քննարկվել է ինչպես Հայաստանի, այնպես էլ սփյուռքի մասնագետների հետ:

Հարցի լուծումը կապված է դժվարությունների հետ, սակայն, մասնագետների առաջարկությունները ստանալուց հետո, կփորձենք գտնել լուծման միջոցները: Կարծում եմ՝ նման հեռուստաալիքի ստեղծումով շատ հարցեր կլուծվեն տեղեկատվության ասպարեզում թե՛ բովանդակային, թե՛ ձեւի առումով: Միաժամանակ հզոր խթան կհանդիսանա հայրենիք-սփյուռք փոխհարաբերությունների խորացման, հայապահպանության խնդիրների լուծման ասպարեզում:

– Պարոն նախարար, մեր լոբբինգային գործունեությունը 907 հոդվածից բացի ի՞նչ ռեալ արդյունքների է հասել, ի՞նչ ակնկալիքներ կան:

– Դուք գիտեք, որ հայ սփյուռքի կողմից տարվող քաղաքական աշխատանքները, լոբբինգային գործունեությունը չափազանց կարեւոր եւ բարդ բնագավառ է, որի արդյունքները միշտ չէ, որ ակնհայտ ու առարկայական են:

Բացի այդ լոբբինգային աշխատանքների արդյունքները երբեմն կախված են ոչ այնքան իրականացնող կազմակերպությունների կամ անհատների ջանքերից, որքան տվյալ երկրում եւ որոշակի ժամանակահատվածում հաստատված հասարակական-քաղաքական իրավիճակից: Ընդհանրության մեջ լոբբինգային գործունեության հաջողության գլխավոր նախապայմանը հետեւողականությունն է եւ միեւնույն խնդրի համար լուրջ, տեւական եւ համառ աշխատանքը՝ հաջողություն արձանագրելու համար:

Հայ սփյուռքի կողմից տարվող լոբբինգային աշխատանքների ուղղությունները բազմազան են, ընդգրկում են ե՛ւ քաղաքականությունը, ե՛ւ տնտեսությունը, ե՛ւ մշակույթը, ե՛ւ միջպետական հարաբերությունները, ե՛ւ Հայ դատը եւ այլն: Ընդհանրության մեջ բոլոր բնագավառներում տարվող լոբբինգային աշխատանքները միտված են արտաքին քաղաքականության մեջ, միջազգային հարաբերություններում, Հայաստանի դիրքերի ամրապնդմանը:

Այնպես որ, հայ սփյուռքի, մասնավորապես ամերիկյան հայ համայնքի լոբբինգային գործունեությունը չի սահմանափակվում միայն 907 հոդվածով, այլ ընդամենը այդ աշխատանքների ուղղություններից մեկն է:

Այս բնագավառում մեր ամենակենսական խնդիրը, թերեւս, աշխատանքների համակարգման, այս կամ այն հարցի շուրջ դերերի ճիշտ բաշխման, ջանքերի մեկտեղման հարցն է: Այդ նպատակով այս տարվա ապրիլ ամսին Փարիզում անցկացրել ենք Եվրոպայի հայ համայնքների լոբբինգային աշխատանքներով զբաղվող ներկայացուցիչների խորհրդակցություն՝ հետագա համագործակցության հարցերի շուրջ մտորելու եւ քննարկելու նպատակով: Նախատեսվում է անցկացնել մի շարք այլ միջոցառումներ այդ ուղղությամբ:

Թեման ընդարձակ է եւ հանգամանալից մեկնաբանություններ պահանջող, հայ սփյուռքը բավականին ակտիվ լոբբինգային գործունեություն է ծավալում, եւ մենք ճշտորեն զգում ենք դրա անհրաժեշտությունը, գործնական արդյունքները:

Ընդհանրապես հայ սփյուռքի լոբբինգային հաջողությունները մեծապես կախված են տվյալ երկրի հայ համայնքի ունեցած քաղաքացիական կարգավիճակից եւ դա արդյունավետ կիրառելու հանգամանքից:

ԱԶԳ

միջազգային

ԱՄՆ

Գորն առաջ է անցնում մրցակցից

Նոյեմբերին ԱՄՆ-ում կայանալիք նախագահական ընտրությունները նոր ընթացք են ստանում: Դեմոկրատների թեկնածու, ներկայիս փոխնախագահ Ալբերտ Գորն ըստ երեւույթին սկսել է ժողովրդականություն նվաճել: «Նյուզուիք» շաբաթահանդեսի սեպտեմբերի 1-ի համարում հրապարակված վերջին հարցման արդյունքների համաձայն, Գորը հունիսից ի վեր առաջին անգամ գերազանցեց մրցակցին՝ հանրապետականների թեկնածու Ջորջ Բուշ կրտսերին: Հարցումը վկայում է, որ ամերիկացի ընտրողների 48 տոկոսը պատրաստ է քվեարկել Գորի, 42 տոկոսը՝ Բուշի օգտին: Իսկ «կանաչների» եւ բարեփոխման կուսակցության թեկնածուներ Ռալֆ Նադերը եւ Փեթ Բուքենանը կարող են ստանալ համապատասխանաբար 3 եւ 1 տոկոս:

Նույն հարցման տվյալներով, երկուսով մնալու դեպքում Ալ Գորը եւ Բուշ կրտսերը կստանան քվեների համապատասխանաբար 52 եւ 44 տոկոսը: «Լիբերասիոն» թերթը հիշեցնում է, որ մինչեւ օրս Գորի օգտին քվեարկելու ցանկություն հայտնած ընտրողների բաժինը հազվադեպ էր անցել 45 տոկոսից: Ամերիկացիների տրամադրությունների վրա որոշակիորեն ազդել է օգոստոսին Լոս Անջելեսում տեղի ունեցած դեմոկրատական կուսակցության համաժողովը, որտեղ Գորը հանգամանորեն շարադրեց իր նախընտրական ծրագիրը: Մինչդեռ Բուշ կրտսերը մինչեւ օրս իր ծրագիրը ներկայացրել է լոկ ընդհանուր գծերով:

Հարցման ենթարկված ամերիկացիների 45 տոկոսը հայտարարել է, թե այժմ ավելի լավ կարծիքի է Գորի մասին: Ապագա ընտրողների մեծ մասը գտնում է, որ Գորը նախագահի պաշտոնում մրցակցից «ավելի արդյունավետ» կգործի, մասնավորապես տնտեսության, զբաղվածության, կրթության, առողջապահության, կենսաթոշակների, հարկերի ասպարեզներում:

Ինքը՝ Գորը, մեծ կարեւորություն չի տալիս հանրային հարցումներին, քանի որ դրանց արդյունքներն անընդհատ փոփոխվում են: Նրա կարծիքով, ամերիկացիները նոր-նոր են սկսում լրջորեն հետաքրքրվել ընտրություններով: Ի դեպ, ընտրողների 46 տոկոսը կարեւոր չի համարում ապագա նախագահի անձը, գտնելով, որ ամերիկյան տնտեսության բարգավաճումը կշարունակվի ամեն դեպքում:

Պ. Ռ.

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Ռասուլ Գուլիեւին թույլատրվեց մասնակցել Մեջլիսի ընտրություններին

ԱՄՆ-ում ապաստանած, Ադրբեջանի Միլլի մեջլիսի նախկին խոսնակ Ռասուլ Գուլիեւը, որ մեղադրվում է 1992-94 թթ. պետական միջոցներից 76 մլն դոլար յուրացնելու մեջ, կարող է մասնակցել նոյեմբերի 5-ին կայանալիք խորհրդարանական ընտրություններին: Ադրբեջանի ԿԸՀ-ն թույլատրել է Ադրբեջանի դեմոկրատական կուսակցությանը մասնակցել ընտրություններին, իսկ Ռասուլ Գուլիեւը այս կուսակցության համանախագահներից է եւ համամասնական ընտրացուցակում զբաղեցնում է առաջին հորիզոնականը: Կուսակցական ցուցակում 2-րդ եւ 3-րդ տեղերում են Սարդար Ջալալօղլուն եւ Միլլի մեջլիսի պատգամավոր Մահիր Ասադովը:

Բաքվում հրատարակվող «Զերկալո» օրաթերթը կարծիք է հայտնել, թե ԿԸՀ-ն Դեմկուսին թույլատրելով ընտրություններին մասնակցել, նրան պարզապես ծուղակն է գցել: Բանն այն է, որ գործող օրենքներով, եթե համամասնական ցուցակի առաջին եռյակի պատգամավորության թեկնածուներից որեւէ մեկը դուրս է գալիս կամ ինչ-ինչ պատճառներով զրկվում է ընտրություններին մասնակցելու իրավունքից, ապա ամբողջ կուսակցությունը կամ դաշինքը զրկվում են ընտրություններից: Գուլիեւի նկատմամբ քրեական գործը ուժի մեջ է, սակայն Ադրբեջանի օրենսդրությունը թույլատրում է մասնակցել ցանկացած ընտրության, ԿԸՀ-ում գրանցվելու պահից մինչեւ ընտրությունների արդյունքների հրապարակումը ունենալ անձեռնմխելիության կարգավիճակ: Սակայն ընտրություններին չի կարող մասնակցել այն քաղաքացին, ում նկատմամբ դատարանը վճիռ է կայացրել: Չի բացառվում, որ մինչեւ նոյեմբերի 5-ը Գուլիեւի նկատմամբ դատավճիռ կայացվի: Այդ դեպքում եւ Գուլիեւը, եւ ամբողջ կուսակցությունը զրկվում են ընտրություններին մասնակցելուց: «Զերկալոն» պնդում է, թե հաշվի առնելով օրենքի անկատարությունը, Գուլիեւը Բաքու կժամանի միայն ընտրությունների արդյունքների հրապարակվելուց հետո:

Ադրբեջանի ընդդիմադիր «Մուսավաթ», «Ազգային անկախություն», Դեմկուս կուսակցություններից հետո ԿԸՀ-ն գրանցել է նաեւ «Ազգային ճակատին»: Համամասնական ցուցակը գլխավորում են Ալի Քերիմովը, Գուլամհուսեյն Ալիեւը, Ասիմ Մոլլազադեն, Ջամիլ Հասանլին եւ Արիֆ Փաշաեւը:

Ադրբեջանի կառավարամետ «Ենի Ազերբայջան» կուսակցության 61 անդամներ ընտրություններին մասնակցելու են մեծամասնական ընտրակարգով (համամասնական ցուցակը՝ 33 թեկնածու, գլխավորում է Իլհամ Ալիեւը): Նրանց թվում են նախագահ Ալիեւի եղբայր Ջալիլ Ալիեւը, Նախիջեւանի խորհրդարանի խոսնակ Վասիֆ Թալիբովը, պետական հեռուստատեսության եւ ռադիոյի տնօրեն Նիզամի Խուդիեւը, Բաքվի քաղաքապետ Ռաֆայել Ալլահվերդիեւը, ՄՄ փոխխոսնակ Արիֆ Ռահիմզադեն:

Թ. Հ.

Կանադայում տեղի կունենա իրանաբնակ ադրբեջանցիների խորհրդարանի համաժողովը

ԲԱՔՈՒ, 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Կանադայում գործող իրանաբնակ ադրբեջանցիների հիմնած Հարավային Ադրբեջանի խորհրդարանի մամլո քարտուղար Ջավադ Իսմայիլլին հայտարարել է, որ Հարավային Ադրբեջանի խորհրդարանի առաջին համաժողովը տեղի կունենա Կանադայի Վանկուվեր քաղաքում սեպտեմբերի 30-ին եւ հոկտեմբերի 1-ին: ANS գործակալության հաղորդմամբ, համաժողովին ներկա են լինելու ադրբեջանական ՉԼՄ-ների ներկայացուցիչները, Ադրբեջանի ժողովրդական ճակատ, «Մուսավաթ», «Ազգային միաբանություն» կուսակցությունների անդամները, Հարավային ադրբեջանցիների իրավունքների պաշտպանության կոմիտեի ներկայացուցիչները: Ակնկալվում է «Մուսավաթ» կուսակցության պարագլուխ Ղամբարի մասնակցությունը: Իսմայիլին հայտարարել է, որ նպատակ ունի վերականգնել Հարավային Ադրբեջանի խորհրդարանը, որ գործել է 1945-46 թթ.-ին եւ գրանցված է եղել Միացյալ ազգերի կազմակերպության կողմից: Բոլոր այն ադրբեջանցիները, որոնք ցանկանում են մասնակցել միջոցառմանը, ըստ Իսմայիլիի, կարող են դիմել խորհրդարանի Բաքվի գրասենյակին:

ԱՂԵՏ

Չնայած խառնաշփոթին, ամենահավանական վարկածը պայթյունն է

Ռուս բարձրաստիճան զինվորական պաշտոնյաներից շատերը հերքում են արեւմտյան հետախուզական ծառայությունների պնդումները, թե «Կուրսկ» միջուկային սուզանավը կործանվել է զորավարժությունների ժամանակ նոր տորպեդի սխալ արձակման հետեւանքով: Թեեւ աղետի պատճառների հետաքննությունը շարունակվում է, Մոսկվան շեշտում է օտար նավի կամ սուզանավի հետ «Կուրսկի» բախման վարկածը: ՌԴ իշխանությունները մյուս բոլոր բացատրությունները համարում են ռուսական զենքի վարկաբեկման փորձեր: Բանակային աղբյուրներ վկայակոչելով՝ Ինտերֆաքս գործակալությունն օրերս հաղորդեց. «Ամերիկացի զինվորականները եւ արեւմտյան ՉԼՄ-ները փորձում են աշխարհին համոզել, թե ռուսական զենքը վստահելի չէ, ուզում են համաշխարհային շուկայում ռուսական պաշտպանական արդյունաբերության արտադրանքի բացասական պատկեր ստեղծել»:

Զոհերի թիվը նույնպես ստույգ չէ: Անձնակազմի անդամների հրապարակված թիվը 118-ն է: Սակայն ոչ պաշտոնական տվյալների համաձայն, սուզանավում եղել է 107 նավաստի: Ռուսական նավատորմի գլխավոր շտաբը եւ փոխվարչապետ Իլյա Կլեբանովի գլխավորած հետաքննիչ հանձնաժողովը մինչեւ օրս չեն բացահայտել աղետի պատճառը եւ չեն կազմել դեպքերի ստույգ ժամանակագրությունը: Ավելին, ռուս բարձրաստիճան պաշտոնյաների հակասական հայտարարություններն էլ ավելի են խորացնում խառնաշփոթ վիճակը: Անձնակազմի 107 անդամներից բացի, ՌԴ Հյուսիսային նավատորմի մեկ տասնյակ բարձրաստիճան պաշտոնյաներ զորավարժությունների ժամանակ սուզանավի մեջ էին: Ռուսական իշխանություններն ուշացումով խոստովանեցին այդ «դիտորդների», ինչպես նաեւ զենքի համակարգերի ու տորպեդների մասնագետ 2 դաղստանցիների ներկայությունը:

ՌԴ պաշտպանության նախարար Իգոր Սերգեեւը, փոխվարչապետ Իլյա Կլեբանովը եւ նավատորմի շտաբի պաշտոնյաների մի մասը համառորեն ժխտում են ամերիկյան հետախուզական ծառայությունների, նորվեգացիների եւ մի շարք ռուս փորձագետների առաջադրած այն սցենարը, ըստ որի արձակման պահին տորպեդ է պայթել հենց սուզանավի մեջ: «Կուրսկը» արագորեն սուզվել է, իսկ 2 րոպե անց պայթել են գրեթե մյուս բոլոր տորպեդները, երբ սուզանավը բախվել է ծովի հատակին: «Մոնդ» թերթի տվյալների համաձայն, Ռուսաստանը հույս ունի այս տարի համաշխարհային շուկայում 20 մլրդ դոլարի զենք վաճառել: Պատահական չէ, որ ՌԴ իշխանությունները համառորեն շեշտում են օտար սուզանավի հետ բախման վարկածը:

Բայց փաստերն այլ բան են վկայում: Օգոստոսի 12-ին ռուսական նավատորմի զորավարժությունների գոտուց ոչ հեռու նավարկում էին նորվեգական «Մարիատա» լրտեսական նավը, ամերիկյան երկու սուզանավ եւ մեկ ռազմանավ: Դրանք բոլորը հստակորեն որսացին 2 պայթյունների ձայները: Նորվեգիայի սեյսմիկ հետազոտությունների «Նորսար» ինստիտուտը ժամը 11:30-ին եւ 11:32-ին արձանագրեց 2 պայթյուն, համապատասխանաբար 100 կգ եւ 1-2 տոննա դինամիտի պայթյուններին համարժեք ուժգնությամբ: Ամերիկյան «Մեմֆիս» սուզանավի եւ Պենտագոնի տվյալների հիման վրա «Նյու Յորք թայմսը» օգոստոսի 29-ին գրեց, որ պայթյունի եւ բախման ձայները հեշտությամբ կարելի է զանազանել: Պենտագոնի փորձագետները նշում են, որ ուժգին բախումն անգամ չէր կարող «Կուրսկի» կրկնակի զրահապատ իրանի վրա այնպիսի ճեղք բացել, որ 2 րոպեում կխորտակեր սուզանավը:

Ի դեպ, արդեն օգոստոսի 17-ին ՌԴ բանակի «Կրասնայա զվեզդա» թերթի էլեկտրոնային հրատարակության մեջ խոսվում էր տորպեդային վթարի հնարավորության մասին: Նույն օրը, մինչ Կլեբանովը խոսում էր բախման վարկածի մասին, Հյուսիսային նավատորմի միջուկային սուզանավերի նախկին պատասխանատու, փոխծովակալ Տոմկոն միակ հավանական սցենար համարեց «Կուրսկի» առաջին հատվածում տորպեդների պայթյունը: Իսկ օգոստոսի 22-ին Կուրսկի նահանգապետ Ալեքսանդր Ռուցկոյը հայտարարեց, որ աղետի պատճառը, հավանաբար, նոր տորպեդի փորձարկումն է: «Նավատորմի հրամանատարությունը ճշմարտությունը չի ասել նախագահին», ավելացրեց նա:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ՔԵՇԻՇՅԱՆԸ

Մոսկվան զինաթափել է առնվազն 179 սուզանավ

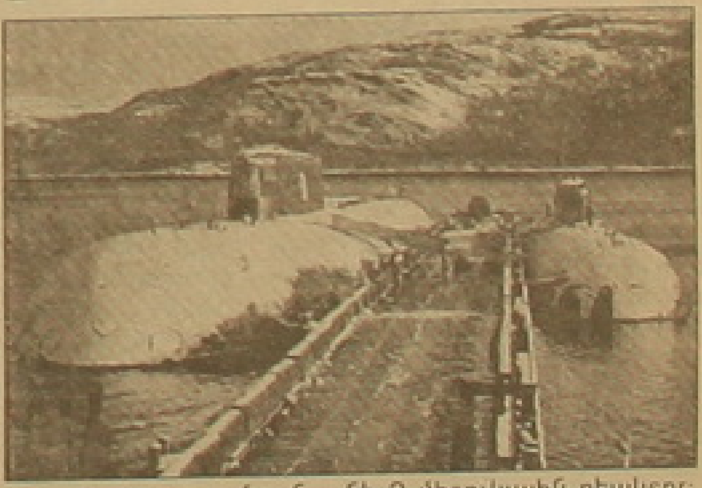

Արեւմտյան հետախուզական ծառայությունների վերլուծությունների համաձայն, Ռուսաստանը վերջին տարիներին զինաթափել կամ զինաթափում է առնվազն 179 սուզանավ: Դա իրականացվում է մասամբ ամերիկյան մի հիմնադրամի միջոցներով, որի օգնությունը, ինչպես Մոսկվան է պնդում, ստացվում է «կաթիլ-կաթիլ»: Օգնության գումարը կազմում է տարեկան 150 միլիոն դոլար: Նպատակն է աշխարհում կանխել միջուկային զենքի տարածումը Ռուսաստանի զինաթափման պայմաններում: Վաշինգտոնն սկզբում պահանջում էր, որ Մոսկվան զինաթափի ռազմավարական հրթիռներ կրող սուզանավը: Դրանցից 5-ը զինաթափվեցին մինչեւ 1997 թ.: 31 սուզանավի զինաթափումը (17-ը Հյուսիսային նավատորմից, մնացյալը՝ Խաղաղօվկիանոսյան) դեռ շարունակվում է: Առաջին հերթին ԱՄՆ-ին մտահոգում էին «Թայֆուն» նոր սուզանավերի 3 միավորումները: Ապա ԱՄՆ-ի օգնությամբ եւ Կոնգրեսի հսկողությամբ ռուսներն սկսեցին 143 միջուկային սուզանավերից հանել ոչ միայն հրթիռները, տրոհվող նյութերը, այլեւ ռեակտորները: Ռուսական սուզանավերի մեծ մասն ունի 2 միջուկային ռեակտոր: «Մոնդ» թերթի տվյալներով, ներկայումս զինաթափված են Հյուսիսային նավատորմի 56 եւ Խաղաղօվկիանոսյան նավատորմի 31 սուզանավեր:

Նավատորմի ֆրանսիացի փորձագետ Բեռնար Պրեզլեն պնդում է, թե ռուսները դադարեցրել են «Բորեյ» տիպի ռազմավարական նոր սուզանավի կառուցումը, որպեսզի ավարտեն SS-N-28 ծրագիրը: Այդպես է կոչվում կարծր վառելիքով գործող նոր միջուկային հրթիռը, որի առաջին 3 փորձարկումներն անհաջող են անցել: «Բորեյը» պետք է փոխարիներ «Թայֆուն» սուզանավերին: Նաեւ մինչեւ 2005 թ. հետաձգվել է «Սեւերոդվինսկ» միջուկային սուզանավի կառուցման ավարտը, որը կունենա 300 կմ հեռահարության վառոդային աերոդինամիկ SS-N-26 հրթիռներ:

Պ. Ռ.

Արաբ շեյխերը Բասաեւի եւ Խաթաբի համար 20 մլն դոլար են հավաքել

Ռուսական հետախուզական ծառայությունների տվյալներով արաբական երկրների շեյխերը Չեչնիայում ռուսական ուժերի դեմ մարտնչող դաշտային հրամանատարներ Բասաեւի եւ Խաթաբի համար եւս 20 մլն դոլար են հավաքել եւ մոտ ժամանակներում Ադրբեջանի եւ Վրաստանի տարածքներով ուղարկվելու են հասցեատերերին: Միեւնույն ժամանակ, ինչպես տեղեկացնում է «Գազետա. Ru» էլեկտրոնային թերթը, շեյխերի հավաքած 20 մլն-ը կլինի վերջին «տրանշը» չեչեն վահաբականներին: Բանն այն է, որ ռուսների դեմ իրականացվող «ջիհադի» համար անթագակիր նավթային արքաները մի քանի հարյուր միլիոն դոլար են հանգանակել, սակայն մինչ օրս որեւէ արդյունքի չեն հասել:

Արաբ շեյխերին համոզելու գործը՝ այլեւս չօգնել Բասաեւին եւ Խաթաբին, պետք է իրականացնի Չեչնիայի վարչակազմի ղեկավար Ահմադ Կադիրովը: Առաջին քայլն այս ուղղությամբ արդեն արվել է: Նյու Յորքում հավաքված աշխարհի տարբեր կրոնների ներկայացուցիչների հանդիպմանը ելույթ ունենալով՝ Կադիրովը չեչեն դաշտային հրամանատարներին անվանել է մարդասպաններ, գողեր, ավազակներ. «Նրանք ոչ միայն իսլամի, այլեւ մարդկության թշնամիներ են, քանի որ շատ արյուն են հեղել»:

Կադիրովը նպատակադրվել է հանդիպել արաբական երկրների հոգեւոր առաջնորդների հետ, ոտքի տակ դնել ողջ Մերձավոր Արեւելքը, համոզել հետ կանգնել ահաբեկիչներին ֆինանսավորելուց:

Միեւնույն ժամանակ չեչեն ապստամբների «Կավկազցենտր» գործակալությունը հարցազրույց է վարել Խաթաբի հետ, ուր վերջինս նշում է. «Չեչնիայում ռազմական իրադրությունը հանդարտվել է: Ռուսները արեցին, ինչ ունակ էին: Նրանք չափչփեցին ողջ Չեչնիան, բայց արդյունքի չհասան: Ռուսական ագրեսիան ամբողջովին ձախողվեց»:

Չեչնիայում կռվող արաբ վարձկանների մասին Խաթաբն ասել է. «Այստեղ չկան արաբ վարձկաններ եւ չեն էլ կարող լինել: Կան մի քանի տասնյակ արաբներ եւ այլ ազգերի ներկայացուցիչներ Արեւելքի երկրներից, որոնք կռվում են հանուն հավատի: Մեր կողքին են նաեւ մի քանի հարյուր մարտիկներ հարեւան Դաղստանից, Կովկասի այլ հանրապետություններից: Մենք բոլորս մարտնչում ենք հանուն մի նպատակի՝ ողջ Կովկասն ազատագրել ռուսական օկուպացիայից»:

Վրացական ՉԼՄ-ները, վկայակոչելով բարձրաստիճան պաշտոնյաներին, նշում են, որ Մոսկվան հերթական անգամ հանիրավի մեղադրում է Վրաստանին՝ չեչեն ապստամբներին օժանդակելու ամբաստանությամբ: Վրաստանը հերքել է Մոսկվայի մեղադրանքները, թե իբր «Չեչնիայի ապստամբների համար արաբական երկրներից ուղարկված 4 մլն դոլարը Վրաստանում է եւ փորձ է արվում հասցնել Բասաեւին եւ Խաթաբին»:

Ռուսական կողմի պնդմամբ եւս 1,5 մլն դոլար հասել է Ադրբեջան եւ Դաղստանով փորձ է արվում հասցնել Չեչնիա: Այս մասին ադրբեջանական ՉԼՄ-ները լռում են:

Թ. Հ.

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Հայր մեր...»

Հայրերգության առաջին ժողովածուն

Իր բնույթով անչափ հետաքրքիր մի գիրք է լույս ընծայել Վան Արյան հրատարակչությունը՝ «Հայր մեր»: Ինչպես նշված է գրքի առաջաբանում՝ առաջին անգամ (թերեւս ոչ միայն մեզանում) հաջողված փորձ է արվել կազմելու ստեղծագործությունների մի ժողովածու, որում Աստված, հիշատակները, հողը, երկիրը, օջախը, ընտանիքը եւ բարոյական այլ արժեքներ ի մի են բերված այն առանցքի շուրջ, որ գրականության մեջ անվանում են հայրական մոտիվ կամ պարզապես հայրերգություն: Գիրքը, որը տպագրվել է Մեսրոպ արք. Աշճյանի հովանավորությամբ, կազմել է բանաստեղծ, թարգմանիչ Շանթ Մկրտչյանը: Առաջին հայացքից կարող է թվալ, թե այսպիսի մի ժողովածու կազմելը զուտ մեխանիկական, ինչ-որ տեղ փնտրտուքների արդյունք կարող էր լինել: Սակայն երբ անգամ թռուցիկ հայացք ձգենք հայ գրականության ընդհանրապես, ապա թեման կարող էր անչափ շատ ստեղծագործություններ գտնել: Սակայն ոչ միայն տքնաջան աշխատանք էր պետք, այլեւ բարձր ճաշակ:

Գիրքը բացվում է Տերունական աղոթքով եւ Հովհաննեսի Ավետարանի համապատասխան հատվածով, ներառում համաշխարհային գրականության գլուխգործոցներ եւ ավարտվում ժամանակակից հայ բանաստեղծների գործերով: Մովսես Խորենացի, Հոմերոս, Հովհաննես Թումանյան, Ավետիք Իսահակյան, Ֆիրդուսի, Վիլյամ Շեքսպիր, Իսիկավա Թակուբոկու, Խորխե Լուիս Բորխես, Իվան Բունին, Դիլան Թոմաս, Սեսար Վալեխո, Սիամանթո, Վահան Տերյան, Ռուբեն Սեւակ, Եղիշե Չարենց, Հռաչյա Սարուխան... Ահա հեղինակների մի մասի անունները միայն (թվարկվում են գրքում տպագրված ստեղծագործությունների հերթականությամբ): Գրքի շապիկին Ռեմբրանդտի «Անառակ որդու վերադարձը» նկարի վերատպությունն է, խորհրդանշական մի շարք. զավակը, որքան էլ հեռանա հորից, միեւնույն է, վաղ թե ուշ կրկին հոր մոտ է վերադառնալու, այն հոր մոտ, որի «գլխավերեւում՝ Հայքեր, Նոյ նահապետ ու ես՝ բոլորիս Տերը՝ աչքերի մեջ ժպիտ»:

Կարդում ես այս գիրքը եւ հենց առաջին գործից՝ Տերունական աղոթքից մնում է «...Ներիր մեր հանցանքները» խոսքը: Հավատում ես, որ գոնե Շանթ Մկրտչյանը ներված է ու փորձության չի տարվի այլեւս, քանզի այսպիսի անօրինակ գիրք ստեղծելու մտահղացում է ունեցել, իրականացրել է:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Մեր ազգին չի՛ սպառնում ոգու սովը

Մոցարտ նվագողը հանցագործ լինել չի կարող

Նոր ուսումնական տարվա սեմին «Ազգ»-ի հյուրն է Երեւանի Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի ռեկտոր, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ Արմեն Սմբատյանը:

- Ի՞նչ եք մտորում նոր ուսումնական տարվա շեմին:

- Որպես հայ մարդ, հայ արվեստագետ, նախեւառաջ ցանկանում եմ հոգու զորությունը եւ շնորհակալությունը հայտնել մեր երիտասարդությանը: Նրանց, ովքեր ի հեճուկս մեր այսօրվա դժվար ժամանակների գալիս են հաստատելու այն կարեւոր գաղափարը, որ մեր ազգին չի սպառնում ոգու սովը: Նրանց, ովքեր որպես բարձրագույն գոյ ընտրել են հոգու եւ ոգեղենի գերակայությունը: Նրանց, ովքեր արհամարհելով կյանքի խոչընդոտներն ու բարդությունները, նվիրվում են արվեստին, երաժշտությանը: Դրանով իսկ նրանք մեծապես նպաստում են մեր ընդհանուր հոգեւոր-բարոյական էկոլոգիայի մաքրմանը: Իր շարունակելիության մեջ ստեղծում են մշակութային մթնոլորտ, որն այնքա՜ն կարեւոր է ազգի առողջ գոյատեւման համար: Ես համոզված եմ՝ Մոցարտ նվագողը հանցագործ լինել չի կարող:

Այս տարի կոնսերվատորիայի բոլոր բաժինները համալրվեցին շնորհալի, խոստումնալից երիտասարդներով, ոչ մի բաժնում թափուր տեղ չմնաց: Սա խոսուն փաստ է: Շնորհակալ եմ բոլոր նրանցից, ովքեր ոտք դրեցին այս շեմը եւ շնորհավորում եմ:

- Այսօր բավականաչափ փոխված է կոնսերվատորիայի արտաքին «ազգային դեմքը»:

- Այո, մեր ուսանողության շարքերում կհանդիպեք չինացիների, պարսիկների, սիրիացիների, բացի նրանցից, Ֆրանսիայից, Գերմանիայից, Արգենտինայից, ԱՄՆ-ից, Լիբանանից մեզ մոտ ուսանելու եկած մեր հայրենակիցների: Նրանց զգալի մասը հնարավորություն ունի սովորելու Եվրոպայի, ԱՄՆ-ի բուհերում, սակայն նախապատվությունը Երեւանի կոնսերվատորիային են տալիս:

- Երեւանի Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիա արտերկրից գալիս են ոչ միայն ուսանողները:

- Ուշագրավ է, որ արդեն երկրորդ տարին է, ինչ մեր բուհում կոմպոզիցիա է դասավանդում գերմանացի ճանաչված կոմպոզիտոր Թոմաս Բուխոլցը: Այս տարի դասավանդելու ենք հրավիրել Խորվաթիայի կոնսերվատորիայի ռեկտոր Ինո Միրկովիչին:

- Երկուստե՞ք են նման այցելությունները:

- Անշուշտ, Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիան ունի մի շարք պայմանագրեր տարբեր երկրների հետ, ի թիվս Լիբանանի, Հարավսլավիայի, Թուրքիայի՝ թե՛ ուսանողների փոխանակման, թե՛ հայաստանցի պրոֆեսիոնալ կադրերին աշխատանքի գործուղելու նպատակով: Չափազանց կարեւոր փաստ է, որը նպաստում է աշխարհին մեզ ավելի լավ ճանաչելու:

- Սույն գործընթացում արդյոք իրենց մասնակցությունն ունե՞ն աշխարհասփյուռ մեր հայրենակիցները:

- Շատերն արդեն գործնական քայլեր են անում վերադառնալու, մեզ մոտ դասավանդելու համար՝ դիրիժոր Վահագն Պապյանը, դաշնակահարներ Արթուր Փափազյանը, Վարդան Մամիկոնյանը, նաեւ Ժան Տեր-Մերկերյանը...

- Երեւանի Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիան այն բուհն է, ուր գայսօր աշխատում են նաեւ բազում տարիների փորձ ունեցող մանկավարժներ:

- Ունենք նաեւ արժանի հերթափոխ՝ մեր հիանալի երիտասարդությունը:

- 2000 թ.-ին լրանում է Հայաստանի երաժշտական այս մայր բուհի հիմնադրման 80-ամյակը:

- Նախահոբելյանական աշխատանքները սկսվել են: Մեծն Կոմիտասի անունը կրող մեր բուհի գոյության եւ հաստատման փաստը՝ գեղարվեստական իրականության հանդեպ՝ երաժշտության, արվեստի զորության բարոյական հաղթանակի ամենախոսուն վկայությունն է:

Այդպե՛ս է եղել, այդպե՛ս է լինելու, քանի որ ունենք ե՛ւ ազգային արժեքավոր ավանդույթներ, ե՛ւ այդ ավանդույթները շարունակողներ:

Հայ-ֆրանսիական հնագիտական արշավախումբ Բենիամինում

ԳԱԱ հնագիտության եւ ազգագրության ինստիտուտի ու Շիրակի երկրագիտական թանգարանի համատեղ արշավախումբը 1989 թ. պեղումներ է կատարում Գյումրիից ոչ հեռու, Բենիամին գյուղի մոտ հայտնաբերված անտիկ դաստակերտի տարածքում, որն, ըստ մասնագետների ենթադրության, պատմական Դրասխանակերտն է: Այն աքեմենյան ժամանակաշրջանի եզակի հնագիտական հուշարձան է, եւ չափորոշչային նշանակություն ունենալով աքեմենյան ու տեղական մշակույթների փոխազդեցությունների, անտիկ շրջանում Կովկասում ու Այսրկովկասում ընթացած պատմական եւ էթնիկական գործընթացների օրինաչափությունների բացահայտման տեսակետից, հետաքրքրություն է ներկայացնում ոչ միայն հայ մասնագետների համար: Այս օրերին Բենիամինի հուշարձանի պեղումներին մասնակցում է Ֆրանսիայի հնագետների հերթական խումբը՝ Ֆրանսիայի մշակույթի նախարարության մշակութային ժառանգության բաժնի եւ Բրեստի հնագիտական ծառայության ղեկավար Ստեֆան Դեշանի գլխավորությամբ: Ավելին, ֆրանսիական կողմը նաեւ ստանձնել է արշավախմբի ֆինանսավորումը:

Օրերս հրավիրված համատեղ մամուլի ասուլիսում Շիրակի երկրագիտական թանգարանի տնօրեն Համազասպ Խաչատրյանը տեղեկացրեց, որ ներկա երկկողմ աշխատանքը չի սահմանափակվում միայն պեղումներով: Այն նախատեսում է նաեւ հայտնաբերված նյութերի մի մասի ուսումնասիրություններ, երիտասարդ մասնագետների վերապատրաստում Ֆրանսիայում, նյութերի հրատարակություն այդ երկրում, որն իր բուն գիտական նշանակությունից բացի նաեւ «մի լրացուցիչ խողովակ» է հայոց պատմությունն ու հայ մշակույթը աշխարհին ներկայացնելու:

Հայ-ֆրանսիական համատեղ արշավախումբը Բենիամինի հնավայրում կաշխատի մինչեւ սեպտեմբերի 10-ը:

ԳԵՂԱՄ ՄԻՐԶՈՅԱՆ

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

Ռուբեն Ադալյանի արվեստի հմայքը

Ամեն հանդիպում գեղեցիկի հետ տոն է, որ բերկրություն ու հանդարտություն է պարգեւում նաեւ: Սեպտեմբերի 2-ին նկարչի տան երկու ցուցասրահներում գույների լեզվով իր երազների ու խոհերի մասին էր պատմում Հայաստանի ժողովրդական նկարիչ Ռուբեն Ադալյանը՝ տարբեր տարիների շուրջ 400 (գրաֆիկա, կոլաժ) աշխատանքների ցուցադրումով («36 դիմանկարներ», «Շփում», «Տեսիլք ամայության», «Տարածության դինամիկա», «Ժամանակի հատված», «Եռապատկեր», «Կարմիր ֆոնի վրա», «Այլակերպություն», «Մեծ քաղաքի մեղեդին», «Երրորդ աչք» եւ այլն): 1954 թ. Ռուբեն Ադալյանը մասնակցել է հանրապետական, համամիութենական եւ արտասահմանյան բազմաթիվ ցուցահանդեսների: Նրա ստեղծագործությունները ցուցադրվել են Ավստրիայում, Գերմանիայում, Կանադայում: Նկարչի աշխատանքները պահպանվում են Հայաստանի ազգային պատկերասրահում, տարբեր թանգարաններում, հայրենի եւ արտասահմանյան մի շարք հավաքածուներում:

«Այսօր այստեղ ներկա են նկարիչներ, որոնց 10 տարի չեմ տեսել: Սա լինում է այն դեպքում, երբ ճշմարիտ նկարիչ է ցուցադրվում: Արվեստագետների մեջ իրար չհարգողներ չպետք է լինեն: Ես խադոտ եմ իմ նախկին աշակերտների նկատմամբ: Ուզում եմ, որ նրանք միշտ հասուն երեւան: Լավ չեմ տեսնում, բայց զգում եմ, թե ինչքան գործ է արված: Շա՞տն է կարեւոր, թե՞ որակը, Աստված գիտե: Բայց ամեն նկարիչ չափի զգացումով պիտի ստեղծագործի: Նկարչին պիտի հավատալ», ցուցահանդեսի բացմանն ասաց Էդուարդ Իսաբեկյանը:

Ջերմորեն շնորհավորելով նկարչին՝ Սիլվա Կապուտիկյանը գոհ էր, որ այս նյութապաշտ ժամանակներում մեր արվեստը կարողացավ մնալ բարձր, իսկ նկարիչների միությունը երբեք չմոռացավ տեր կանգնելու իր զավակներին, եւ որ մեր արվեստագետները նեցուկ եղան ժողովրդին նրա այս դժնի օրերին, երբ ցուրտը խիստ էր, շոգը՝ սաստիկ, իսկ մութը «մոլեգնում» էր... «Մեր ղեկավարների չգալը ի՞նչ այստեղ, ջրաշխարհն ավելի են գերադասում: Կարեւորն այն է, որ մենք միասին ենք կիսում մեր ուրախությունը, տագնապները: Շնորհավորում եմ մեր ժողովրդին, որ կարողանում է ապրել իբրեւ հայ եւ հավատալ ապագային»:

Իսկական արվեստը, որ ծնվում է հոգեւոր եւ մտավոր մեծ ճիգերից ու պրկումներից, սովորական ցուցադրություն չի սիրում: Այս ցուցահանդեսը ստեղծագործ անհատի ճանապարհ է, ուր երեւում են նկարչի ոճական առանձնահատկությունների ամենատարբեր դրսեւորումները, որը եւ հաստատումն է նրա, թե արվեստը սահմաններ չունի, քանզի երեւակայությունը եւ տիեզերքը, որից նա սնվում է, նույնպես չունեն սահմաններ: Նկարչի ստեղծագործությունները ներուժգնումների, անվերջ պրպտումների արդյունք են: Այդ հոգու անպարփակ աշխարհի եւ սովորական կյանքի միջեւ կամրջողն այս դեպքում ինտելեկտուալիզմն է: «Ազնվագույն մի ասպետ, որ մարտահրավեր է նետել տգիտությանը եւ քարացածությանը: Նա տիեզերական ըմբռնումներից է գալիս, միանում, խառնվում մեր սովորական ընթացքին: Մեծ անհատականություններ ունենք, որ մեր հարստությունն են: Ես ուրախ եմ այսօրվա առիթով, քանի որ մենք դարձյալ կանգնեցինք այն մեծագույն առեղծվածի առջեւ, որը կոչվում է արվեստ», ասաց Սարո Սարուխանյանը:

Գույների աշխարհը (արվեստի լավ գործն ընդհանրապես) մոգական մի հատկություն ունի՝ արագորեն կլանելու եւ ենթարկելու իրեն, երբ «հետեւելով» արվեստագետի մտածողությանը եւ շրջելով գծի, պատկերի, գույնի միջով, ամեն անգամ նոր բան ես որոնում եւ հաճախ հանդիպում անակնկալների: Իսկ ցուցասրահից դուրս գալուց հետո քաղաքը երեւում է մի տեսակ ուրիշ եւ շարունակվում է գույների տաք հոսքը միության շենքի դրսի քարե աստիճաններին նստած նկարչի ալեզարդ մազերի, արդեն՝ երեւակայության մեջ...

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

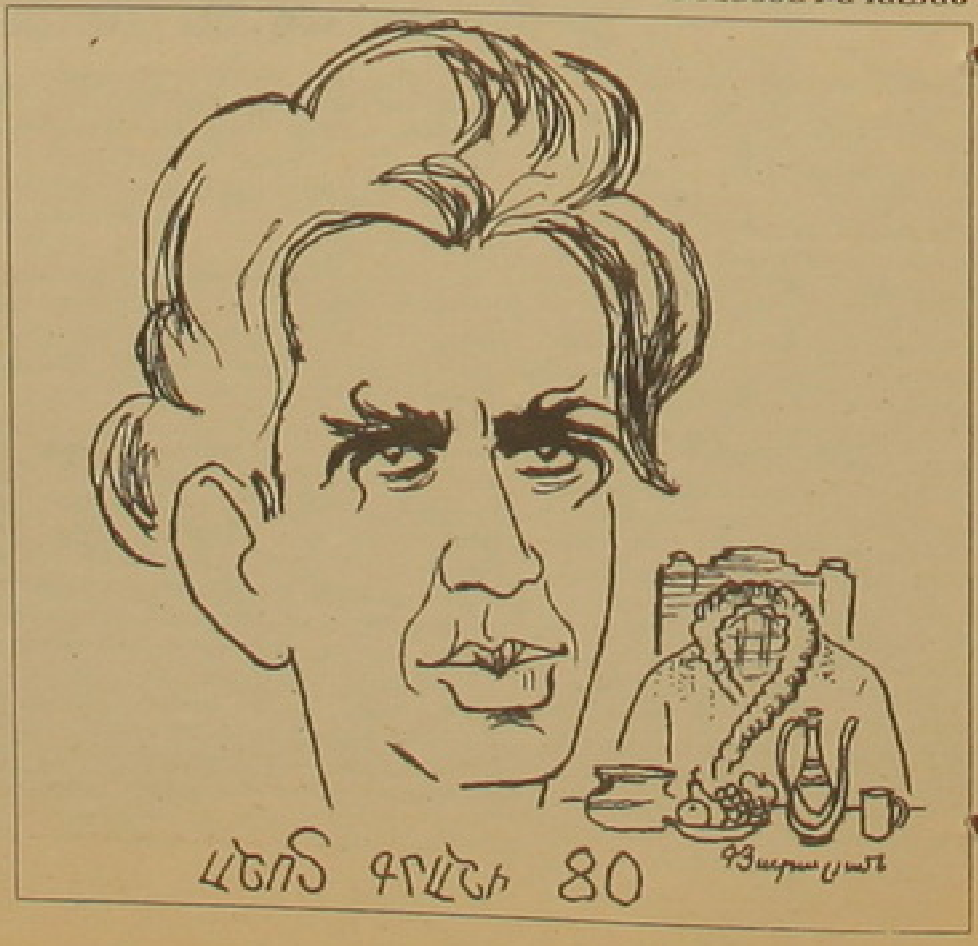

ՖՈՒԹԲՈԼ

Լավ սկիզբը գործի կեսն է

ՆՈՐՎԵԳԻԱ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ՝ 0-0: 2 սեպտեմբերի, 2000 թ.: Օսլո, «Ուլեւաալ» մարզադաշտ: 20 հազար հանդիսական:

***Նորվեգիա՝** Ֆրոդե Օլսեն, Անդրե Բերգդոլմո, Էրիկ Հոֆտուն, Հեննինգ Բերգ, Վիդար Ռիսեթ (Քրիստեր Բասմա, 50), Ստեֆեն Իվերսեն, Էրիկ Մյուկլանդ, Էյվինդ Լեոնարդսեն, Տորե-Անդրե Ֆլո (Տորսթեն Հելսթադ, 87), Օլե-Գուննար Սոլշեր, Բենտ Սխամելսրուդ (Ռոաղ Սթրանդ, 70):*

***Հայաստան՝** Ռոման Բերեզովսկի, Երվանդ Սուքիասյան, Ֆելիքս Խոջոյան, Սարգիս Հովսեփյան, Հարություն Վարդանյան, Ռոմիկ Խաչատրյան, Արթուր Պետրոսյան (Արտակ Մինասյան, 90), Կարեն Դոխոյան, Արթուր Ոսկանյան, Արմեն Շահգելդյան (Հովհաննես Դեմիրճյան, 65), Անդրեյ Մովսիսյան (Արման Քարամյան, 87):*

***Մրցավարներ՝** Ուիլյամ Յանգ, Ջեյմս Մաքբրայդ, Վիլսոն Իրվայն (բոլորը՝ Շոտլանդիա):*

***Զգուշացվեցին** Հոֆտունը, Մյուկլանդը, Խոջոյանը, Հովսեփյանը:*

Աշխարհի 2002 թ. առաջնության ընտրական փուլը Հայաստանի հավաքականը հաջող սկսեց: Մրցելով շատ ուժեղ հակառակորդի՝ Նորվեգիայի հավաքականի հետ, մեր ֆուտբոլիստները կարողացան արժանի խաղ ցույց տալ ու հասնել պատվավոր ոչ-ոքի արդյունքի:

Պահ Նորվեգիայի եւ Հայաստանի հավաքականների հանդիպումից:

Ինչպես եւ սպասվում էր, խաղն ընթացավ նորվեգացի ֆուտբոլիստների առավելությամբ: Նրանք ավելի շատ էին գրոհում՝ ամեն անգամ վտանգավոր պահեր ստեղծելով մեր թիմի դարպասին: Շատ ակտիվ էին Նորվեգիայի հավաքականի առաջատարները՝ Իվերսենը, Մյուկլանդը, Ֆլոն, Սոլշերը: Բայց Հայաստանի հավաքականի ֆուտբոլիստները հուսալիորեն էին պաշտպանվում: Եվ պետք է ասել, որ ամբողջ խաղի ընթացքում իրեն հիանալի դրսեւորեց մեր դարպասապահ Ռոման Բերեզովսկին, որը քանիցս թիմին փրկեց տհաճություններից: Հնարավորության դեպքում հայ ֆուտբոլիստները դիմում էին հակագրոհների, բայց փոքրաթիվ ուժերով:

Շատ լարված էր երկրորդ խաղակեսը եւ, հատկապես, նրա վերջին 15 րոպեները: Նորվեգացիների գրոհներից մեկի ժամանակ Լեոնարդսենի հարվածի ուժն իր վրա զգաց դարպասաձողը: Խաղավարտին մոտ, սպասելով Մյուկլանդի փոխանցումը, Ֆլոն մեծ վարպետությամբ ընդունեց գնդակն ու շրջադարձ հարվածով այն ուղարկեց մեր դարպասը, բայց Բերեզովսկին զարմանալի ճարպկությամբ չեզոքացրեց վտանգը: Խաղի վերջին րոպեներին քիչ մնաց հաջողության հասնեին մեր ֆուտբոլիստները, բայց մրցակցի դարպասի մոտ նրանք հապաղեցին: Այդպես էլ այս հետաքրքիր, լարված խաղում հաշիվը չբացվեց:

Խոշոր անակնկալ գրանցվեց Կիեւում, որտեղ մրցում էին մեր խմբի մասնակիցներ **Ուկրաինայի եւ Լեհաստանի** հավաքականները: Բարձր վարկանիշ ունեցող Ուկրաինայի ընտրանին պարտվեց 1-3 հաշվով: Ընդ որում, լեհերը կարող էին խփել նաեւ չորրորդ գնդակը, բայց չկարողացան իրացնել 11 մ տուգանային հարվածը: Այս խաղում հատկապես աչքի ընկավ վերջերս Լեհաստանի քաղաքացիություն ստացած նիգերիացի Էմանուել Օլիսադեբեն, որ 2 անգամ (2, 35) գրավեց դաշտի տերերի դարպասը: Եվս մեկ գոլ խփեց Ռադոսլավ Կալուժնին (55): Ուկրաինացիներից գոլը խփեց Անդրեյ Շեւչենկոն (12): Ի դեպ, հաջորդ խաղում, որը տեղի կունենա հոկտեմբերի 7-ին, Հայաստանի հավաքականն ընդունելու է ուկրաինացիներին:

Հինգերորդ խմբի մյուս խաղում բելառուսները Մինսկում կարողացան 2-1 հաշվով հաղթել Ուելսի ֆուտբոլիստներին: Դաշտի տերերից գոլերը խփեցին Ալեքսանդր Խացկեւիչը եւ Վալենտին Բելկեւիչը:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Լեհաստան	1	1	0	0	3-1	3
2. Բելառուս	1	1	0	0	2-1	3
3. Հայաստան	1	0	1	0	0-0	1
4. Նորվեգիա	1	0	1	0	0-0	1
5. Ուելս	1	0	0	1	1-2	0
6. Ուկրաինա	1	0	0	1	1-3	0

Եվրոպայի երիտասարդական առաջնության շրջանակներում հանդիպեցին Նորվեգիայի եւ Հայաստանի հավաքականները: Դաշտի տերերը հաղթեցին 5-1 հաշվով: Բայց այս խաղը դիտողները նշում են, որ հաշիվը ճիշտ չի արտացոլում ուժերի հարաբերությունը: Մեր ֆուտբոլիստները շատ չէին զիջում մրցակիցներին, բայց հարցն այն է, որ նրանք չկարողացան չեզոքացնել բարձրահասակ Ջոն Քարյուին: Այս սեւամորթ ֆուտբոլիստը 3 անգամ գրավեց մեր թիմի դարպասը (2-րդ, 32-րդ եւ 48-րդ րոպեներին), մյուս 2 գոլերը խփեցին Քրիստոֆեր Ջորջը (35) եւ Տոմի Լյունգվիկսենը (85): Միակ պատասխան գոլի հեղինակ դարձավ Սերգեյ Երզրումյանը (67):

ՇԱԽՄԱՏ

Առաջատարը ամենակրտսեր մասնակիցն է

Հայաստանի տղամարդկանց հոբելյանական՝ 60-րդ առաջնությունում հիանալի խաղ է ցուցադրում ամենակրտսեր մասնակիցը՝ 17-ամյա Գաբրիել Սարգսյանը: Չորրորդ եւ հինգերորդ տուրերում նա 2 միավոր վաստակեց՝ նախ պարտության մատնելով Էլինա Դանիելյանին, ապա՝ Տիգրան Նալբանդյանին: Այս հաղթանակների շնորհիվ պատանի միջազգային վարպետը դարձավ միանձնյա առաջատար: Մինչ այդ մրցաշարը գլխավորող Սմբատ Լպուտյանը փոքր-ինչ դանդաղեցրեց իր ընթացքը. վերջին երկու տուրերում նա ոչ-ոքի խաղաց Լեւոն Արոնյանի ու Արտաշես Մինասյանի հետ եւ այժմ երկրորդ տեղում է:

Առայժմ մրցաշարային աղյուսակը եզրափակում են գրոսմայստերներ Արտաշես Մինասյանը, Աշոտ Անաստասյանն ու Էլինա Դանիելյանը: Հատկապես անսպասելի են Մինասյանի եւ Անաստասյանի անհաջող մրցելույթները: Բայց առաջնության ավարտին դեռ չորս տուր մնում է, եւ պետք է կարծել, որ նրանց կհաջողվի շտկել իրենց գործերը:

Հինգերորդ տուրից հետո մրցաշարի մասնակիցներն այսպիսի արդյունքներ ունեն. 1. Գաբրիել Սարգսյան՝ 4, 2. Սմբատ Լպուտյան՝ 3,5, 3-4. Կարեն Ասրյան, Արսեն Եղիազարյան՝ 3-ական, 5-7. Լեւոն Արոնյան, Արա Մինասյան, Տիգրան Նալբանդյան՝ 2,5-ական, 8-9. Աշոտ Անաստասյան, Արտաշես Մինասյան՝ 1,5-ական 10. Էլինա Դանիելյան՝ 1 միավոր:

Շատ բան կորոշվի վեցերորդ տուրում, երբ կկայանա Լպուտյան-Սարգսյան հանդիպումը: Այդ տուրում կմցեն նաեւ Ասրյան-Արոնյան, Անաստասյան-Արտ. Մինասյան, Եղիազարյան-Արա Մինասյան եւ Դանիելյան-Նալբանդյան զույգերը:

Եվրոպական հավաքականները սկսեցին մրցապայքարը

Աշխարհի առաջնության եվրոպական 9 խմբերում շաբաթ եւ կիրակի օրերը ընտրական 23 հանդիպումներ անցկացվեցին: Դրանցից մի քանիսում գրանցվեցին անսպասելի արդյունքներ:

Առաջին խմբի ֆավորիտներ Հարավսլավիայի եւ Ռուսաստանի հավաքականները հյուրընկալվելիս հաղթանակներ տարան՝ համապատասխանաբար Լյուքսեմբուրգի եւ Շվեյցարիայի ընտրանիների նկատմամբ: Բայց եթե հարավսլավացիները խնդիրներ չունեցան, ապա ռուսները հաջողության հասան մեծ դժվարությամբ: Միակ հաղթական գոլը խփեց Վլադիմիր Բեսչաստնիխը, 74-րդ րոպեին: Խոշոր անակնկալ գրանցվեց Ֆարերներ-Սլովենիա խաղում: Հանդիպման ավարտից 3 րոպե առաջ Սլովենիայի ֆուտբոլիստները խաղը շահում էին 2-0 հաշվով, բայց դաշտի տերերը կարողացան կարճ ժամանակամիջոցում երկու գոլ խփել եւ հասնել ոչ-ոքի արդյունքի:

Երկրորդ խմբում իռլանդացիները սեփական խաղադաշտում չկարողացան հաղթել հոլանդացիներին: Ընդ որում, ոչ-ոքին էլ նրանք դժվարությամբ ձեռք բերեցին. մինչեւ երկրորդ խաղակեսի միջնամասը հոլանդացիներն առջեւում էին 2-0 հաշվով: Անդորրայի ֆուտբոլիստները Կիպրոսի հավաքականի հետ խաղում երկար ժամանակ առջեւում էին 2-1 հաշվով, բայց վերջում տեղի տվեցին եւ պարտվեցին:

Երրորդ եւ **չորրորդ խմբերում** անակնկալներ չգրանցվեցին. ֆավորիտ համարվող թիմերը հաղթեցին իրենց մրցակիցներին:

Շատ համառ պայքարում ընթացան **վեցերորդ խմբի** խաղերը: Բելգիա-Խորվաթիա հանդիպման ժամանակ, չնայած կողմերի գործադրած ջանքերին, հաշիվը չբացվեց: Իսկ Լատվիա-Շոտլանդիա խաղում հյուրերը հաղթական գոլը խփեցին մրցավարի ավելացրած րոպեին:

Յոթերորդ խմբում Իսրայելի ֆուտբոլիստները հեշտությամբ պարտության մատնեցին խմբի վերջապահ համարվող Լիխտենշտեյնի հավաքականին, իսկ իսպանացիները կարողացան հաղթանակը «պոկել» բոսնիացիներից: Բոլորը նշում են իսպանացի Էչեբերիայի խփած չափազանց գեղեցիկ գոլը:

Լարված ընթացան **ութերորդ խմբի** հանդիպումները: Բուդապեշտում մարտական ոչ-ոքի գրանցվեց, իսկ ռումինացիները մեծ դժվարությամբ առավելության հասան լիտվացիների նկատմամբ:

Մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել **իններորդ խմբի** ֆավորիտ Գերմանիայի եւ «պինդ ընկույզի» համբավ ունեցող Հունաստանի հավաքականների խաղը: Ռուդի Ֆյոլերի սաները հանդես եկան վերելքով, ցուցադրեցին բարձրակարգ ֆուտբոլ եւ արժանի հաղթանակ տարան:

Առաջին խումբ
Շվեյցարիա-Ռուսաստան՝ 0-1
Լյուքսեմբուրգ-Հարավսլավիա՝ 0-2
Ֆարերյան կղզ.-Սլովենիա՝ 2-2

Երկրորդ խումբ
Իռլանդիա-Հոլանդիա՝ 2-2
Անդորրա-Կիպրոս՝ 2-3
Էստոնիա-Պորտուգալիա՝ 1-3

Երրորդ խումբ
Իսլանդիա-Դանիա՝ 1-2
Բուլղարիա-Չեխիա՝ 0-1
Հս. Իռլանդիա-Մալթա՝ 1-0

Չորրորդ խումբ
Թուրքիա-Մոլդովա՝ 2-0
Ադրբեջան-Շվեդիա՝ 0-1
Սլովակիա-Մակեդոնիա՝ 2-0

Հինգերորդ խումբ
Նորվեգիա-Հայաստան՝ 0-0
Ուկրաինա-Լեհաստան՝ 1-3
Բելառուս-Ուելս՝ 2-1

Վեցերորդ խումբ
Բելգիա-Խորվաթիա՝ 0-0
Լատվիա-Շոտլանդիա՝ 0-1

Յոթերորդ խումբ
Բոսնիա-Իսպանիա՝ 1-2
Իսրայել-Լիխտենշտեյն՝ 2-0

Ութերորդ խումբ
Հունգարիա-Իտալիա՝ 2-2
Ռումինիա-Լիտվա՝ 1-0

Իններորդ խումբ
Գերմանիա-Հունաստան՝ 2-0
Ֆինլանդիա-Ալբանիա՝ 2-1

Նախորդ համարում տպագրված մրցանակային սկանվորդի պատասխանները

Ուղղահայաց
1. Բոզարտ: 2. Կապալառու: 3. Սմիթ: 4. Հրո: 7. Ար: 9. Ուռի: 10. Արտ: 13. Երախ. 14. Պո: 16. Ներկ: 19. Կարպ: 21. Ուրան: 24. Զարմ: 25. Արկղ: 27. Երիշ: 28. Դազգահ: 30. Արեւհատ: 33. Պտղնի: 34. Տարազ: 36. Լառս:

Հորիզոնական
5. Գոյա: 6. Ամուր: 8. Պուրի: 11. Առ: 12. Թե: 15. Լին: 17. Տղա: 18. Ակ: 20. Ռուր: 22. Խաշ: 23. Մազուրկա: 26. Րոպե: 29. Դրանիկ: 31. Համր: 32. Ղպտի: 35. Եվ: 37. Տաշ: 38. Ագահ: 39. Այդ: 40. Արո: 41. Դո: 42. Նախ: 43. Ախ: 44. Վհատ: 45. Իզ:

ԽԱՉԲԱՌ

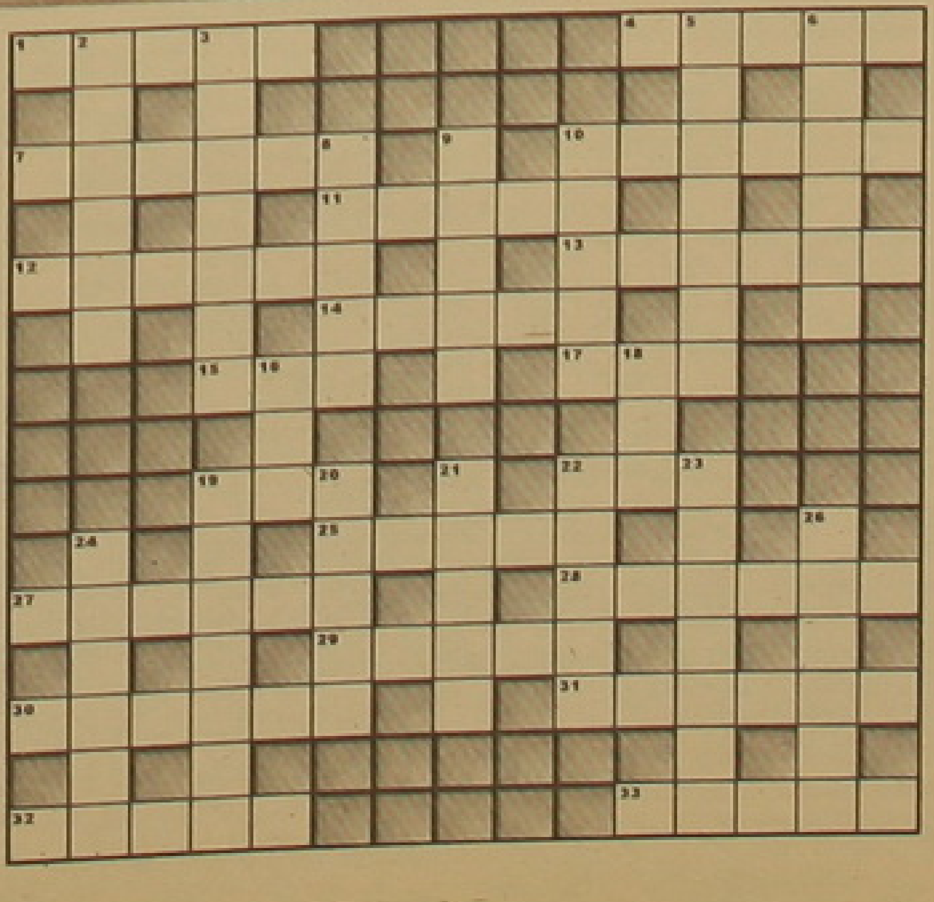

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ
1. Ութ տողը՝ մեկ բառով: 4. 1960-ականների «ծնունդ» պարահանդեսային պար: 7. Հայկական ավանդական թեթեւ հեծելազոր: 10. Առյուծ արքայի «մանկլավիկը»: 11. Բարակ եւ թափանցիկ կտոր: 12. Օդապարիկում «ավելորդը»: 13. Մերձբալթյան մայրաքաղաք, նախկինում՝ Ռեվել: 14. Մարգո թագուհու դերակատարը էկրանին: 15. Եւ ճամփի, եւ հաշտության: 17. «Ջրային» խոհարար: 19. Անիվի «ռետինե զգեստ»: 22. Օղու «աման»: 25. Օնկոլոգի դանակից «տուժողը»: 27. Գրող, որ «փորձեց ճշտել ապրելու եւ մեռնելու ժամանակը»: 28. «Կիեւ-Մոսկվա» ուղերթի համար՝ Կիեւը: 29. «Կարմիր-աշխույժ» պետություն Աֆրիկայում: 30. «Ոչնչով աչքի չընկնող» մի փարավոն, դե պարզ է՝ Եգիպտոսից: 31. Քարոզչական «սավառնաթերթ»: 32. Ագաթա Քրիստիի «բեղավոր» հերոսը: 33. Հավին արժանի «զուգընկեր»:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԱՑ
2. Հարավ-ամերիկյան կոկորդիլոս: 3. Վրացի հայազգի Իյա ...: 5. Շենքային «փոխադրամիջոց»: 6. Լեհաստան՝ գրոշ, Ֆրանսիա՝ ...: 8. Հայաստան՝ Աստղիկ, Բաբելոն՝ ...: 9. Կասպից ծովի հայտնի ձուկը: 10. Մաշկի վրա այրվածքից առաջացած այտուց: 16. Թիվը «տասնապատկող» թիվ: 18. Այն «սազական է» առողջ մարմնին: 19. «Քույր Քերրիի» «կնքահայրը»: 20. Ավետարանիչների «հիերարխիայում» նա երրորդն է: 21. Ֆրանսիացի գրող, որի գլուխգործոցն է համարվում «Աշակերտ» վեպը: 22. Հիթը զինվորականին «կպողը»: 23. Պորտալ, գլխավոր դուռ: 24. Հոգեզավակի ծնողներից մեկը: 26. Մեքսիկայի «գիգանտ» քաղաքը:

ԼԻԲԱՆԱՆ

ՌԱԿ թեկնածու Հ. Գասարճյանի տպավորիչ հաղթանակը խորհրդարանական ընտրություններում

Ռաֆիկ Հարիրին ապագա վարչապետ

Սկիզբը էջ 1

Ինչ վերաբերում է ՀՅԴ-ի կազմած ցուցակին, ապա դաշնակցական Յակոբ Բագրատունին, հայ կաթոլիկ Ստեփան Աբաջյանին, հայ բողոքական Անդրանիկ Տետերյանին, ՀԲԸՄիության անդամ (հատկապես թեկնածու նշանակված ՌԱԿ ՀԲԸՄ ավանդական այլանսը քանդելու նպատակով) Արթուր Նազարյանին եւ հնչակյան Միհրան Սեֆերյանին ձայն տվեց հազիվ 10 հազար մարդ: Իսկ ինչ վերաբերում է Բեքաայի հովտի ընտրաշրջանին, որտեղ հայ առաքելականներն ունեն եւս 1 տեղ, ապա երեսփոխան վերընտրվեց բնավորությամբ ու վարքով «բազմակուսակցական» Ժորժ Գասարճին: Այսպիսով հայերը ընտրության 2-րդ փուլից հետո գրավեցին իրենց համար նախատեսված 7 աթոռներից 6-ը Լիբանանի խորհրդարանում. 1 ռամկավար՝ Հ. Գասարճյան, 1 հնչակյան Ե. Ջրեջյան, 1 դաշնակցական Սեպուհ Հովնանյան, 2 չեզոք Ժ. Օղասափյան եւ Ժ. Գասարճի, 1 կաթոլիկ Ս. Թուրսարգիսյան: Ինչ վերաբերում է 7-րդ՝ բողոքականներին վերապահված աթոռին, ապա ընտրական նոր օրենքին զոհ դառնալով այս անգամ դրան տիրացավ արաբ բողոքական թեկնածուն:

Արժե այստեղ նշել, որ հակառակ ՀՅԴ խարդավանքներին, ամուր մնաց ՌԱԿ-ՀԲԸՄ համագործակցությունը, եւ հակառակ զբոսաշրջության նախարար Ա. Նազարյանի մասնակցության փաստին, Բարեգործականի անդամները ձայն տվեցին հօգուտ ռամկավար թեկնածուի:

Նկատի ունենալով ընտրությունների ամբողջական արդյունքները, ապա այժմվանից կարելի է պնդել, որ նախագահ Էմիլ Լահուդը մոտիկ ապագայում Ռաֆիկ Հարիրիին կհանձնի երկրի նոր կառավարությունը կազմելու պարտականությունը:

Այսօր երեկոյան Բեյրութի Թեքեյան կենտրոնում ծրագրված է հետընտրական մեծ հանդիսություն, որին ակնկալվում է Ռաֆիկ Հարիրիի գլխավորությամբ արաբ երեւելիների մասնակցությունը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

7 բալանոց երկրաշարժ Կալիֆոռնիայում

Սեպտեմբերի 3-ին, տեղական ժամանակով 13:36 րոպեին, Կալիֆոռնիայի տարածքում, Նապա քաղաքից 10 կմ հյուսիս-արեւմուտք տեղի է ունեցել երկրաշարժ, որի ուժգնությունը էպիկենտրոնում կազմել է 7 բալ: Երկրաշարժը զգացվել է Սան Ֆրանցիսկո եւ Սակրամենտո քաղաքներում: Մոտ 40 մարդ ստացել թեթեւ վնասվածքներ: Որոշ շրջաններում վնասվել են էլեկտրասնուցման գծերը:

ՀՀ ՍՊԱԾ-Ի ՄԱՄԼՈ ԿԵՆՏՐՈՆ

Պայթյուններ Ռյազանում եւ Սանկտ Պետերբուրգում

ՄՈՍԿՎԱ, 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երկուշաբթի առավոտյան Ռյազանի շուկայում տեղի է ունեցել պայթյուն: Ըստ ՌԴ ԱԻՆ ներկայացուցչի, պայթյունից երկու մարդ զոհվել է, մի քանիսը՝ վիրավորվել: Ինչպես հաղորդում են լրատվական գործակալությունները, պայթուցիկ սարքը դրված է եղել պարենային երկու կրպակների միջեւ: Միաժամանակ, Սանկտ Պետերբուրգում պայթյունից ավերվել է հագուստի մի խանութ, որը գտնվում էր քաղաքի կենտրոնում, այն տան մոտ, ուր ապրում է Սանկտ Պետերբուրգի նահանգապետ Վլադիմիր Յակովլեւը: Տուժածներ չկան, կատարվում է հետաքննություն:

Ուսադրություն

Հայաստանի հաշվապահների եւ աուդիտորների ասոցիացիային (ՀՀԱԱ) անհրաժեշտ են դասախոսներ հետեւյալ առարկաների դասավանդման համար

1. Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ- 1 տեղ
2. Կառավարման տեղեկատվություն- 1 տեղ
3. Տեղեկատվության վերլուծություն- 1 տեղ

Վերը նշված դասախոսությունները կարդացվելու են ACCA-ի որակավորման համար գրանցված ուսանողների համար՝ անգլերենով:

4. Հայաստանի հարկային համակարգ- 1 տեղ

Դասախոսությունները պետք է կարդացվեն հայերեն լեզվով Հայաստանի հաշվապահների եւ աուդիտորների ասոցիացիայի որակավորման ուսանողների համար:

Բոլոր դասախոսությունները կարդացվելու են երեկոյան ժամը 18:00-21:00, յուրաքանչյուր խմբի հետ շաբաթական 4-6 ժամ: Դասախոսները կվճարվեն ժամավճարային սկզբունքներով:

Ցանկացողները կարող են դիմել Հայաստանի հաշվապահների եւ աուդիտորների ասոցիացիայի կրթության եւ որակավորման հանձնաժողով մինչեւ ս. թ. սեպտեմբերի 7-ը:

Հասցե՝ Կարապետ Ուլնեցու 31, 5-րդ հարկ
Հեռ.՝ 24-93-29, 24-93-09, 24-93-19

Մրցույթի հրավեր

ՀՀ կառավարության «Տնտեսական բարեփոխումների վերլուծական-տեղեկատվական կենտրոնը» հայտարարում է **«Հայաստան. նոր հազարամյակի շեմին»** գրքույկ-ուղեցույցի

ՄՐՑՈՒՅԹ

Գրքույկը պետք է ներկայացնի պատմության քառուղիներում մեր ժողովրդի հաղթական դիմանկարը, երկրորդ հազարամյակի վերջի իրողությունները, տնտեսության վիճակը, շուկայական հարաբերությունների կայացման ուղղությամբ կատարված դրական քայլերը:

Գրքույկի երրորդ՝ հիմնական մասը պետք է ներկայացնի, թե ինչով է Հայաստանը մտնում նոր 3-րդ հազարամյակ: Ինչպիսին են տնտեսության իրական հնարավորությունները, զարգացման ինչպիսի հեռանկարներ ունի. տնտեսական, տարածաշրջանային, մտավոր, ներքին եւ արտաքին ինչպիսի քաղաքականության իրականացման շնորհիվ հնարավոր կլինի կանգնել հավասարազոր ժողովուրդների եւ պետությունների շարքերում՝ ներառելով ներքին եւ արտաքին ներդրողների, հատկապես սփյուռքահայության ջանքերը:

Գրքույկը նախատեսվում է հրատարակել հայերեն, անգլերեն եւ ռուսերեն ու պետք է հնարավորինս դրական եւ ամբողջական ներկայացնի Հայաստանի դիմանկարն օտարերկրացիներին:

Սահմանվում է մեկ գլխավոր մրցանակ՝ **500.000** դրամ:

Հայտերը, որ պետք է ներառեն գրքույկի բովանդակության հիմնական ուղղությունները, մինչեւ սեպտեմբերի 25-ը ներկայացնել՝

Հանրապետության հրապարակ, Կառավարության տուն թիվ 1, մասնաշենք 4 Հեռ.՝ 52-37-90, 52-28-72

Invitation to contest

Information Analytic Center for Economic Reforms of the Government of the Republic of Armenia invites everybody to participate in a competition for the guidebook **"Armenia. On the threshold of the new millennium"**.

This brochure will give the full picture of the victories of Armenia in the course of the whole history, the events of the end of the second millennium, the state of economy and all the measures taken in the direction of creating market relations.

The third main part of the brochure will show the current situation of Armenia on the threshold of the third millennium. What are the real possibilities and perspectives of the development of economy, what economic, regional, intellectual, internal and foreign policy must be adopted to be on equal terms with other nations and states including domestic and foreign investors, particularly diaspora's efforts.

The brochure will be published in Armenian, Russian and English. It must represent Armenia to advantage for foreigners.

The winners will be awarded **500.000** AMD.

The applications containing the main directions of the contents of the guidebook must be submitted till September 25 to

Republic Square, Government House 1, Building 4,
Yerevan, 375010 RA,
Tel: (3741) 522872, 523790
Fax: (3741) 523790

Enterprise Privatization in the Republic of Armenia
Project Funded by the United States Agency for International Development

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ, ՄՐՑՈՒՅԹ Է

IBTCI խորհրդատվական ընկերության մասնավորեցման ծրագրի գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ Հայաստանում պետական սեփականություն հանդիսացող ձեռնարկությունների եւ գույքի մասնավորեցման գործընթացի խորհրդանշանի ստեղծման համար:

Խորհրդանշանը պետք է լինի՝

- պարզ եւ արտահայտի մասնավորեցման կառուցողական բնույթը, երկրի առաջընթացը եւ բարեկեցությունը,
- արտահայտի ժամանակի հոգին եւ ուղղությունը,
- հարմար լինի պատկերելու ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության եւ IBTCI-ի հետ համատեղ պաշտոնական փաստաթղթերի եւ տեղեկատուների, գրենական պիտույքների եւ նշանների վրա,
- ցանկացած այլ ուղերձներ ըստ Ձեր հայեցողության:

Հրավիրում ենք Ձեզ ներկայացնել ձեր մտահղացումների էսքիզները: Միեւնույն անձը /կազմակերպությունը/ կարող է ներկայացնել մի քանի առաջարկ: Հաղթողը էսքիզը պետք է բերի վերջնական տեսքի, ինչի համար եւ սահմանված է ԱՄՆ 300 դոլարին համարժեք դրամական մրցանակ: Առաջարկների ներկայացման վերջին ժամկետը **ս.թ. սեպտեմբերի 14-ն է**: Առաջարկները պետք է ներկայացնել փակ ծրարով, ֆաքսով կամ էլեկտրոնային փոստով:

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները ս.թ. սեպտեմբերի 6-ին, ժամը 11-ին հրավիրված են զրույցի, որը տեղի կունենա ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության նիստերի դահլիճում (նախարարության 4-րդ հարկում):

Տեղեկացնենք նաեւ, որ նախկին երկու մրցույթներում ոչ մի առաջարկ հաղթող չի ճանաչվել:

Եթե ունեք տեխնիկական հնարավորություն խորհրդանշանը գրենական պիտույքների վրա զետեղելու՝ կցանկանայինք նաեւ այդ առաջարկը:

Հարցերի դեպքում խնդրում ենք դիմել

Հեռ/ֆաքս՝ (374 2) 569 110, 523 759, 151 054
Էլ. փոստ՝ ibtcor@arminco.com
Հասցեն՝ Երեւան, Հանրապետության հրապարակ, կառավարական 2 տուն
ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարություն
երրորդ հարկ, 307 սենյակ
Տիգրան Հովհաննիսյան
հասարակական կապերի խորհրդատու

ՀԵՌՈՒՍՏԱՑՈՒՑԱԴՐԵՐ

5 սեպտեմբեր

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Սանդոկանի վերադարձը»
10.10 Փաստագրական շարք «Վերջին օրը». «Յան Պալաշ»
10.20 «02»
10.50 Գ/Ֆ «Գեղեցկուհին եւ հրեշը»
12.20 Կուլիսների ետեւում
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
17.00 Հայլուր
17.20 Մեզամ. բացվիր
18.00 Հեռուստասերիալ «Սանդոկանի վերադարձը»
19.00 Հենց այնպես
19.10 Հեռուստալոտո
(Արբանյակային հեռարձակմամբ
19.10 Երաժշտական ֆիլմ «Երգում է Արշավիր Կարապետյանը»)
20.00 Հայաստան-2000
20.35 Տունտունիկ
21.00 Հայլուր
21.40 Պրեմիերա
21.55 Գ/Ֆ «Երջանիկ բեկում»
23.40 Հայլուր
00.00 Ռուբիկոն+

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

9.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
10.10, 19.00 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
18.00 Մուլտֆիլմ
18.10 Մանկական ժամ. «Նինձյա կրիաները», «Մենք հրեշակներ ենք»
20.00, 24.00 Լրաբեր
20.35 Ռ. Սավիսակալյանի «Հարցեր» հեղինակային ծրագիրը
21.20 Օրը
22.25 «1-02»
22.30 «Ձեռնահարկ»
22.50 Գ/Ֆ «Կազանցի որբը»

10.00 Տոմար
19.05 Զոշիկ
19.30, 21.30, 00.00 Սուրհանդակ
20.00 Մամուլի խոսնակ
20.10 Հմայիլ
20.30 Աստարեզ
22.05 Գ/Ֆ «Գրբաց-2» (ֆանտաստիկա)
00.35 Ակնթարթ
00.40 Գ/Ֆ «Ալ տառը» (դրամա)
(Ավարտին՝ Սուրհանդակ)

7.00 Բարի առավոտ
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.45 Նորություններ
10.20, 17.55 Սերիալ «Բաբելոնյան աշտարակ»
16.20 Մուլտսերիալ «Ուրվականներ որսացողները»
16.45 «Լեռան արքան»
17.10 „Մինչեւ 16 եւ բարձր
17.45 Հաճով պատմություններ
19.30 Գ/Ֆ «Ամեն անգամ պարը փլավ չի ուտի»
21.05 Սպասիր ինձ
21.45 «Բարի գիշեր, երեխաներ»
22.00 Ժամանակ
23.00 Սերիալ «Բացարձակ անվտանգություն»
23.55 Վավ. դետեկտիվ «Խավարում Կասման դուռում»
01.00 Ա. Գորդոն «Մոլորությունների հավաքածու»
01.30 Սերիալ «Մութ երկնակամար»

РТР

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 00.00 Լուրեր
7.15-9.50 Բարի լույս, Ռուսաստան
7.20 Ընտանեկան նորություններ
8.15 Մանրամասներ
8.30 Մեւով սրիտակի վրա
8.35 PTP-ի փոստը
9.30 Մոսկվա-Մինսկ
10.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.35 Մուլտսերիալ «Պարիուսի արկածները»
11.00 Սերիալ «Մանուելա»
12.30 «Սանտա Բարբարա»
13.30 Թոք-շոու «Ինչ է ուզում կինը»
14.00 Հին բնակարան. Օդեսա
15.30 Սերիալ «Մեւ մարգարիտ»
16.25 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.25 Սերիալ «Հասարակ ճշմարտություններ»
18.30 Ինքդ քեզ ռեժիսոր
19.00 Սերիալ «Կոմսուհի դը Մոնսորո»
20.00 Սերիալ «Սիրո պատմություն»
21.30 Մանրամասներ
21.55 Վասիլի Միշչենկոն «Վերջին հերթին» դետեկտիվում
23.40 Վավ. ֆիլմ «Օգոստոս» (2-րդ մաս)
00.30 «Լուրերից» հետո
00.45 Տղամարդը եւ կինը
01.35 Էլենա Մայորովայի հիշատակին. վավ. ֆիլմ «Ննջելով ժամանակը»
02.00 Էլենա Մայորովան «Տարօրինակ ժամանակը» ֆիլմում
03.40 Հերթապահ բաժանմունք

ԿՈՐԵԼ Է

«Ակվատեխավտոմատիկա» ՓԲԸ-ի կլոր կնիքը:
Համարել անվավեր:

@rminco Global Telecommunications Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: *Խանջյան* 50: Հեռ. 575823:

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Պատվեր 1316 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 4. 09. 2000 Գինը՝ 100 դրամ